BONDIA® ARUBA

E

Kico sorpresa electoral...
Por trece pa nos...?

Diasabra 25 di November 2023 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Gobierno wardando confirmacion di Den Haag si ta yega na acuerdo pa adaptacion di LAft

Pagina 3

- **Radioemisoranan tocante DUCAPRO: "Esaki no ta manera"** Pagina 4
- **A frustra cargamento grandi di droga destina pa Hulanda** Pagina 2
- **1 den 3 caso di cancer ta causa pa estilo di bida** Pagina 7

Yesilgöz ta anuncia cu VVD no lo forma parti di proximo gabinete

Pagina 9

Guyana ta plantia instalacion di base militar cu apoyo stranhero na zona reclama pa Venezuela

Pagina 11

Prome Minister Irlandes ta condena manifestacion anti-inmigrante na Dublin

Pagina 24

BONDIA ARUBA

Seis persona deteni

A frustra cargamento grandi di droga destina pa Hulanda

Ayera, mediante un comunicado di prensa, autoridadnan di Aruba a duna di conoce cu a logra intercepta un cargamento grandi di droga cu tabata destina pa Hulanda, despues di a detecta esaki den un container, loke a conduci na diferente entrada hudicial rond di Aruba.

For di algun tempo caba Unit Narcotica a traha incansablemente riba un caso grandi di exportacion di droga for di Aruba cu destinacion Hulanda.

Trahando den ekipo Unit Narcotica conhuntamente cu Douane recherche a detecta un cargamento grandi di mas cu 140kilo di cocaina saliendo for di un container pa Hulanda.

Cu hopi strategia, investigacion y cu cautela a haci diferente entrada hudicial rond Aruba cu a conduci na detencionnan

A detene e hende hombernan di inicial: Y.M.T. naci na Colombia di 45 aña di edad, E.R.F. Naci na Venezuela di 63aña, J.A.C naci na Republica Dominicana di 52aña y e homber R.M.Z. Naci na Aruba di 40aña di edad.

Tambe a detene e hende muhenan di inicial: G.L.C. Naci na Venezuela di 31aña y V.A.R. Naci na Aruba di 57aña.

Durante e entrada Hudicial a confisca diferente articulonan manera: placa, telefon, auto, droga y documentonan.

No ta descarta cu por tin mas detencion.

Rendolf A. Lee nombra como representante nobo pa Aruba den Raad van Staten

Na principio di e luna aki Prome Minister, Evelyn Wever-Croes, a anuncia durante un conferencia di prensa cu e representante pa Aruba den Raad van Staten, Sra. Milly Schwengle, a tuma su retiro despues di seis aña.

Raad van Staten ta e Conseho di Estado di Reino cu ta duna conseho na gobierno Hulandes no solamente ariba tur nan leynan, pero nan ta duna conseho tambe ora ta trata temanan cu tin di haci cu Aruba.

Prome Minister a splica cu Aruba su miembro den Raad van Staten, Sra. Schwengle a entrega su retiro, despues di a seis aña, pa bay haci algo diferente.

El a indica cu Aruba tabata bezig cu e miembro nobo cu lo reemplasa Sra. Schwengle cu lo tabata riba agenda di Rijksministerraad (Conseho di Minister di Reino) proximamente.

E persona cu lo remplasa sra. Schwengle, el remarca,, lo por asumi e cargo aki unabes cu Conseho di Minister di Reino y tambe Rey Willem Alexander duna su aprobacion y despues lo anuncia esaki.

Ayera a traves di un comunicado di prensa, Prome Minister a informa cu ayera mainta durante e reunion di Conseho di Minister di Reino, a aproba Sr. Rendolf (Andy) A. Lee, como e siguiente miembro pa Aruba den Raad van Staten y lo ta asumiendo su rol cuminsando prome di januari 2024.

Den e comunicado e mandatario ta remarca cu mirando e trayectoria profesional di sr Lee, representantenan di un comision independiente, a bin na e conclusion cu e lo ta un bon candidato pa por representa Aruba.

Basa riba e recomendacion aki, Conseho di Minister di Reino, durante e reunion ayera mainta a aproba su nombramento.

Den e comunicado ta splica cu Sr. Lee ta un politicologo cu tin mas di 30 aña di experiencia den sector publico y semi-publico na Aruba, Corsou y Washington. Tambe, e tabata miembro y presidente di Parlamento entre 2009 y 2010. Despues el a fungi como Minister Plenipotenciario na Washington pa Aruba, como consehero di Prome Minister entre 2018 y 2020, y a traha na Banco Central.

Gobierno wardando confirmacion di Den Haag si ta yega na acuerdo pa adaptacion di LAft

Manera ta conoci, Aruba y Hulanda ta den negociacion pa loke ta trata e ley di supervision financiero, esta LAft. Pa basta tempo caba e negociacionnan ta andando y Aruba y Hulanda no tabata logra yega na un acuerdo. Hulanda tabata insisti riba un rijkswet pa e supervision financiero, pero Aruba tabata completamente contra esaki y pues a keda di negocia un solucion hibrido cu tur dos partido por ta di acuerdo cune.

Ayera aribe e portal di noticia local NoticiaCla, por a tuma nota di un publicacion den cual Secretario di Estado Hulandes, Alexandra van Huffelen lo a confirma cu Hulanda y Aruba a yega na un acuerdo pa un ley di supervision financiero, LAft adapta pa Aruba den 2024.

E portal ta indica cu den un entrevista cortico cu Secretario di Estado Hulandes a confirma esaki. "Mientras cu detaye specifico no a wordo duna, den un contesta specifico na NoticiaCla, e secretario di estado a confirma si cu e tres punto cu Hulanda a pone como condicion na ultimo momento, tambe a keda incorpora den e ley 'nobo'" e portal a señala.

Segun Van Huffelen bisa na NoticiaCla, e adaptacion di e LAft ta algo cu Hulanda por 'biba cune' por lo pronto, pero a pesar di esaki, Hulanda ta keda insisti cu mester di un Rijkswet pa supervision financiero, pero ariba e tema aki no tin acuerdo.

E portal a agrega cu e Secretario di Estado Hulandes a clarifica tambe cu e adaptacion ta pa e LAft y no pa e protocol.

Team di Bon Dia Aruba a acerca Prome Minister, Evelyn Wever-Croes, pa confirma si e informacion aki ta corecto. "Nos no a haya confirmacion di Den Haag ainda. Asina cu tin confirmacion mi ta informa," Prome Minister a bisa.

Durante un conferencia di prensa anteriormente, Prome Minister a remarca cu ta hopi importante pa e ley bay Parlamento di Aruba pronto, pasobra un di e condicionnan pa Aruba por yega na un interes mas abao ta cu mester aproba e ley di LAft prome cu dia 1 di januari y e normanan mas actualisa mester ta inclui den e ley.

El a splica cu no a cambia e ley aki mas desde 2015 cu el a drenta na vigor. El a indica cu nan a purba trece cambio na esaki na 2018/2019, pero no a logra cambi'e y e normanan cu ta inclui den e ley ta ainda normanan di 2015.
El a agrega cu mientras tanto tin normanan nobo cu ta wordo aplica caba y cu, segun el a indica, Gobierno di Aruba ta teniendo su mes na dje, pero mester hancra e normanan aki den e ley.
Den luna di october, Prome Minister a biaha pa Hulanda pa atende e reunion di Conseho di Minister di Reino unda tabatin riba agenda e cambionan di Ley di Supervision Financiero di Aruba, LAft. cual el a presenta, pero cu Hulanda a rechasa y a propone tres condicion nobo.

Den declaracionnan na prensa Hulandes, Wever-Croes indica cu tabata na ultimo momento cu Hulanda a propone e tres condicion nobo aki.

E prome condicion ta tocante maneho financiero, unda ta pidi minister di Finanzas pa duna informacion adicional di maneho financiero. E di dos ta e palabracionnan cu Aruba mester haci cu Colegio di Supervision Financiero (CAft) riba e tema di gastonan di personal prome cu e ley drenta na vigor. Y e di tres condicion tin di haci cu proyectonan PPP.

Dia 10 di october e debe di COVID-19 a vence y Aruba a firma un acuerdo di refinanciamento cu Hulanda na un interes di 6.9%, un interes cu Prome Minister a expresa, na mas di un ocasion, ta un interes demasiado halto pa Aruba y gobierno no ta di acuerdo cune, pero mester a firma.

E posibilidad di reduci e interes di e acuerdo di refinanciamento aki ta mara na e acuerdo pa e ley di supervision financiero, LAft.
E negociacionnan entre Aruba y Hulanda ta andando pa lunas y den esaki Hulanda a duna Aruba dos opcion. Un opcion tabata cu por refinancia e debe cu interes di mercado, of e otro opcion ta cu si Aruba kier un interes mas abao, mester cumpli cu condicionnan, entre otro acepta un rijkswet pa supervision financiero.

Anteriormente Parlamento di Aruba a indica cu no ta sostene e rijkswet aki, esta RAft y a pasa un mocion cu mayoria di parlamentario a sostene pa trek in e RAft, pasobra segun nan, e lo perhudica e crecemento y economia di Aruba.

Gobierno di Aruba a sigui e ora cu otro alternativa, cual ta e alternativa hibrido cu ya Gobierno di Aruba a presenta na Hulanda, den cual algun aspecto ta wordo regla den e rijkswet y algun aspecto den e landsverordening mes pa asina purba acomoda ambos banda, tanto Parlamento di Aruba como Hulanda den e discusion aki.

E meta di Gobierno di Aruba ta pa prome cu 1 di december yega na un acuerdo pa asina e interesa di e refinanciamento por baha mas compara cu aworaki.

Manera ya caba menciona, Van Huffelen a confirma, segun e portal NoticiaCla, cu a yega na un areglo pa cu e cambionan den e LAft pa e supervision financiero pa Aruba den 2024, pero te cu aworaki Gobierno di Aruba no a ricibi confirmacion oficial for di Den Haag cu a acepta e propuesta aki.

Mester remarca cu falta solamente algun dia pa e fecha 1 di december yega y pues ainda mester manda e ley nobo aki Parlamento di Aruba pa trata e ley y wak si Parlamento ta sostene esaki tambe.

Radio emisoranan di Aruba tocante intencion di abogado David Kock y DUCAPRO

"Esaki no ta e manera pa impone un gasto nobo pa emisora of otro instancianan"

Despues cu e noticia cu for di dia 1 di januari 2024 cualkier compania of persona cu lo haci uso comercial di musica ta bay tin cu paga pa e derecho pa haci esaki, ayera directornan di algun radio na Aruba a reuni cu minister di Telecomunicacion Geoffrey Wever pa presenta nan obhecion pa e decision aki.

Mediante un comunicado di prensa di ayera diabierna, directornan di algun radio emisoranan di Aruba a informa cu nan a reuni cu minister di asuntonan di Telecomunicacion y Asuntonan Economico, Geoffrey Wever, pa nan presenta nan obhecion contra di e intencion di abogado David Kock y Ducapro/Buma Stemra di kier cobra radio emisoranan pa toca musica, e asina yama 'royalties' pa creadornan di musica.

Nan a splica cu nan a duna un splicacion na minister Wever cu desde introduccion di Internet, Youtube y tur otro medio musical y social, emisoranan a sufri golpinan masha duro den cantidad di audiencia y nan entrada. Pa hopi radio emisora, mas gasto di operacion kiermen sla mortal.

David Kock a laga sa cu e ta representa Ducapro y Buma Stemra di Hulanda kendenan lo ta esnan cu lo ricibi e entradanan cu lo ser cobra pa despues reparti pa e artistanan.

"Pero ta bon pa menciona cu unabes cuminsa cobra e radio emisoranan, tur otro negoshi cu ta toca musica pa anima of background music tambe mester bay paga, manera un café, bar, restaurant, DJ. nightclub y tambe na actividadnan deportivo of social. Nan lo mester haya licencia y paga Ducapro-Buma Stemra entrante 1 di Januari 2024."

Asina mes nan ta declara cu "na un manera abrupto y cu hasta menasa di tuma pasonan na interes di e instancianan concerni a manda carta pa doñonan di radio. Gerentenan di emisoranan a pidi e minister di Telecomunicacion pa considera e argumentonan presenta durante di e reunion pa asina por interveni y yega na un solucion cu ta na bienestar di emisoranan y tur otro instancia cu ta usa musica na Aruba. Radio emisoranan ta respeta derechonan di autor y artistanan, sinembargo radionan ta di opinion cu esaki no ta e manera pa impone un gasto nobo pa e emisoranan of otro instancianan."

Presente den e reunion cu minister tabata, Omar Steve Lejuez di Heart 106.7, Johny Habibe Hit 94 & 88.1, Aldrich Croes di Hits 100.9, Juan Carlos Sonri di Caliente 90.7, Farah Boekhoudt di Vybes 103.5 , Wouter Gesterkamp di 97.5 Easy FM, DJ Korsou pa 107.5 y Erin Croes di Magic 96.5 FM.

Dia 14 di november, DUCAPRO a informa cu esaki ta aplica pa cualkier instancia cu ta haci uso di musica di forma comercial, incluyendo radio, DJ, entre otro, segun organisacion pa licencia di musica den Caribe Hulandes, loke ta nifica cu for di dia 1 di januari proximo, ta bira ilegal pa reproduci musica di manera comercial sin tin un licencia di DUCAPRO.

Segun a informa, esaki ta conta pa tur musica, local y internacional, a traves di un acuerdo cu BUMA-STEMRA. BUMA y STEMRA ta dos organisacion priva na Hulanda, e Asociacion Buma y e Fundacion Stemra, cu ta opera como un solo compania cu ta actua como e sociedad Hulandes pa colecta pa compositor y publicador di musica.

Ta pidi e companianan pertinente pa registra boluntariamente pa adkiri un licencia comercial, unda cu lo mester paga un suma segun e tamaño y alcance di e compania. Si no cumpli cu e licencia, esaki por tin consecuencianan legal. E companianan cu ta cay aden ta cualkier cu ta usa musica di manera comercial, por ehemplo radio, DJ, pero tambe café, restaurant y gym.

DUCAPRO ta un fundacion cu ta busca e proteccion di derecho pa tur trabao musical protegi pa derecho di autor
Segun su website, DUCAPRO ta un fundacion cu ta busca e proteccion di derecho pa tur trabao musical protegi pa derecho di autor (copyright). Den conexion cu esaki, DUCAPRO ta licencia e uso publico y comunicacion di e repertorio di trabao musical protegi pa derecho di autor den Caribe Hulandes, y a traves di su acuerdo cu BUMA-STEMRA, internacionalmente tambe. DUCAPRO ta usa e informacion apropia tocante e trabao musical y su uso pa distribui regalia na su miembronan local y sociedadnan internacional afilia.

Un licencia di DUCAPRO ta duna negoshinan e libertad y flexibilidad pa usa virtualmente cualkier musica cu nan kier den nan negoshi of na nan evento publico, di manera legal, etico y facil. Sin DUCAPRO, manera ta indica riba nan website, negoshinan cu ta usa musica lo mester haya permiso y negocia regalia cu cada creador y publicador di musica di ken nan ta bay toca nan obra – un hazaña cu mayoria no tin tempo ni manera pa logra. Na lugar di esaki, DUCAPRO ta simplifica e proceso door di permiti usuarionan di musica pa paga un tarifa relativamente chikito cu ta distribui na creadornan di musica den Caribe Hulandes y rond mundo a traves di acuerdonan reciproco cu sociedadnan similar. Segun DUCAPRO, ta distribui e suma aki na e miembronan cu ta compositor, autor y publicador di musica, segun reglanan di distribucion poni pa DUCAPRO.

Reaccion di minister Geoffrey Wever
Minister Wever a reacciona riba e tema aki dia 20 di november bisando: "Mirando cu siman cu a pasa tabata tin hopi comunicacion y informacionnan mixto riba rednan social over di e fundacion DUCAPRO cu a anuncia cu entrante prome di januari 2024 lo mester cuminsa paga pa uso di musica licencia, como minister encarga cu tanto Bureau Intellectuele Eigendom, como comunicacion, mi kier a duna un prome reaccion.

"Ta asina cu musiconan por registra nan canticanan y asina nan canticanan no por wordo usa sin permiso of sin compensacion. E derecho aki na Aruba ta basa entre otro riba articulo 39 di Statuut y e Auteursverordening.
"Musiconan usualmente ta asocia nan mes na diferente organisacionnan rond di mundo cu ta representa nan y cu ta salvaguardia nan creencia y ta percura pa nan wordo paga ora cualkier organisacion usa nan derecho intelectual, manera un cantica. Tur e organisacionnan aki rond di mundo ta cera acuerdonan bilateral cu otro a base di cual nan ta cobra y distribui e compensacion pa uso di musica den un pais na e artista. DUCAPRO ta un organisacion asina na Aruba cu lo bay cobra pa e uso di derecho di autor, basicamente den nomber di e artista y percura pa reparti e entradanan na e artista concerni, pues esaki por bira un entrada importante pa e musiconan local, pero na mes momento lo forma un peso financiero adicional pa e radio emisoranan.

"Mester remarca cu e relacion ta un relacion entre e artista cu ta miembro di un organisacion cu ta representa e artista, e organisacion y tur otro organisacion similar rond di mundo. Esaki no ta un iniciativa di gobierno, ni tampoco ta algo cu Gobierno di Aruba por stop of mitiga, e ta un relacion completamente priva (privaatrechtelijk) y usual rond di mundo.

"A pesar di esaki, mi ta spera si cu DUCAPRO drenta den dialogo cu tur radio emisora pa splica detayadamente con nan lo opera pa asina e introduccion por bay na un forma structura y cu menos impacto negativo pa e radio emisoranan. Ami di mi banda tambe lo bay drenta den dialogo cu tanto DucaPro como e radio emisoranan. Mi a puntra tambe conseho riba e tema aki mirando cu ta algo nobo pa Aruba cu lo tin su impacto. Nos mester cuminsa awo cu bon informacion y dialogo y sigur wak con por mitiga cualkier impacto negativo."

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Kico sorpresa electoral...

Por trece pa nos...?

Eleccion na Hulanda a atrae bastante interes, hasta na nivel internacional. Medionan Mericano manera Associated Press a dedica amplio atencion na e resultado sorprendente, principalmente e victoria remarcable di e partido di ultra-derecha PVV, cu nan lider controversial Geert Wilders. A conecta esaki cu e desaroyonan politico na Europa, unda na varios pais a surgi exito electoral di partidonan populista conservador, manera na Hungria y recientemente Italia. Tambe ta indica e motibonan tras di e cambionan aki, unda na promer lugar ta aparece e problema di inmigracion, di refugiado y otronan cu ta mas bien hende cu ta busca un mihor porvenir na Europa. Ya ta birando mas y mas dificil pa yega na acuerdo na nivel Europeo pa e problema di refugiado, despues di e ola di migrante di Siria y recientemente e guera na Ucrania, cu a causa un fluho di miyones den henter Europa. Fuera di eesey tin e migrantenan di otro paisnan cu no ta den guera, cu tambe ta busca otro bida na Europa.

Gobierno Hulandes a mantene pa hopi tempo nan maneho humanitario pero a cuminza sinti un cierto cansancio den poblacion Hulandes, pasobra entre otro escasez di vivienda ya tabata un problema, cu entrada di varios grupo grandi hopi antes cu e guera na Ucrania a surgi. Esaki a conduci na problema den gabinete Hulandes, di tal forma cu no por a yega mas na un acuerdo hustamente riba e asina yama 'asielbeleid' cu a desemboca den caida di gobierno. E mesun tema aki lo ta riba mesa den cualkier intento di forma gobierno den e proximo dia y simannan. Hopi lo depende si tin partido, cu den pasado no tabata kier a goberna cu PVV pa nan ideanan extremista, cu awor si lo ta dispuesto pa en todo caso scucha loke Wilders tin di ofrece. En principio por tin un coalicion di partido di derecha y centro, cu un mayoria den parlamento (PVV, VVD, NSC), suficiente pa un base di 81 asiento den Tweede Kamer. Otro opcion, pero cu menos probabilidad, ta un coalicion entre VVD, GL/PVDA, NSC y D'66. Esaki anto lo trece back na mesa e mero motibo di e caida di e actual gobierno demisionario, mientras cu GL/PvdA ta debe su aumento den voto na un campaña progresista, entre otro cu un enfasis fuerte riba mantene e maneho humanitario pa cu refugiado. E señal politico cu e partidonan a haya ta hustamente cu e ciudadano den gran mayoria kier un cambio di e maneho di duna acceso na grupo grandi di migrante.

Pa e islanan Hulandes, incluyendo Aruba, lo mester warda pa mira ki tipo di coalicion lo keda instala. Den caso di un gobierno mayoritariamente derechista, manera describi anteriormente, por anticipa un actitud mas fuerte den direccion di exigi un ley di Reino di supervision, cu ta abarca e parti clave di e supervision, sin tanto consideracion di e propuesta haci pa gobierno di Aruba, di un modelo 'hibrido' unda ta propone un repartícion di tarea entre un ley di Aruba y un ley di Reino.

Loke en todo caso ta parce urgente ta e finalizacion di e acuerdonan entre nos Promer Ministro y e Secretario di Estado, pa loke mester ta e cambionan pa haci den e ley di supervision financiero di Aruba (LAft), pa entrante 1 di januari 2024 tin un supervision financiero vigente. Esaki no tin mester di warda riba e gabinete nobo, ya cu e secretario di Estado tin mandato pa yega na tal acuerdo sin mester bolbe cerca Conseho di Ministro di Reino. Di otro banda, nos ta yegando na fin di november y ainda no a anuncia cu e dos mandatarionan a yega na un acuerdo final. Por anticipa cu lo tin un reaccion fuerte di gobierno (demisionario) Hulandes, si no tin un ley di supervision di Aruba aproba pa 1 di januari 2024, cu por actua y como cu probablemente nan no ta bolbe, nan no lo tin problema cu garantiza cu tin supervision financiero, si mester usando otro instrumento legal di Reino.

Naturalmente por scucha comentario caba di un actitud fuerte contra e islanan autonomo, specificamente Aruba y Corsou, pero mester tuma esakinan cu cierto realismo. Gritonan di banda Hulandes pa obliga e islanan di somete nan mes na loke Hulanda ta desea o bira independiente, ta expresion di hende, sea ignorante o cu conscientemente ta usa menaza como arma politico, sin cu tin un posibilidad realistico pa haci esaki for di Den Haag. Cu un figura manera Wilders bira premier na Hulanda no ta cambia nada na e realidad cu e derecho di autodeterminacion di e islanan ta algo cu ningun gobierno Hulandes ta bay mishi cune. E unico manera pa sali di Reino ta si mayoria di poblacion di un isla opta pa esaki y nos no ta mira esey como un opcion realistico. No mester lubida cu e motibo pakico Aruba no a bira independiente na 1996, no tabata solamente pasobra no tabatin un apoyo popular pa esaki, sino cu presion Mericano, cu tabata teme pa e situacion cu lo a surgi na un Aruba independiente, den porta di Colombia como e tempo ey y e peligro mayor di e region pa loke ta narcotrafico. Un eventual presion di Den Haag den e direccion ey lo resulta atrobe den bishita di embahador Mericano na Den Haag...

Esaki ta significa anto cu un gobierno di cualkier indole na Den Haag mester deal cu e islanan, pero nos tambe no tin opcion, cu cualkier gobierno na mando, pa colabora dentro di Reino, pa nos mes bon. Nos no ta bay niun caminda, nan tampoco...

Coopera cu Encuesta di Entrada y Gasto y participa pa gana!

Diaranson ultimo 15 di November 2023, Oficina Central di Estadistica (CBS) a cuminsa cu e Encuesta di Entrada y Gastonan. E encuesta aki ta sumamente importante ya cu e informacion colecta lo wordo usa pa, entre otro, determina e macuto di compras a base di cual CBS ta monitorea e prijsnan na Aruba pa asina por determina e inflacion.

E encuesta aki tambe ta duna un bista amplio di e entrada y gastonan di hogarnan na Aruba y pa es motibo di e situacion economico y financiero di nos hogarnan. Di e forma aki por duna contesta na preguntanan relata na e situacion actual di hogarnan na Aruba como tambe por haci un calculacion nobo di nivel di subsistencia (bestaansminimum) na Aruba.

Manera nos a menciona e encuesta di Entrada y Gastonan ta encera 2 partí:
Hogarnan participante lo wordo puntra pa contesta algun preguntanan tocante gastonan cu e hogar a haci durante e 12 lunanan cu a pasa prome cu e encuesta aki. E cuestionario aki ta digital y lo wordo yena pa e encuestador(a) pa medio di un tablet.

Hogarnan participante lo wordo pidi pa yena un Buki di Gastonan Diario. Den e buki aki tur gasto di tur miembro di e hogar mester wordo yena pa un periodo di 2 siman. E encuestador(a) lo duna instruccion na e hogarnan con pa yena e buki y tambe lo asisti den e yenamento di esaki.

Teniendo na cuenta e esfuerso y e tempo cu un hogar tin cu dedica na e encuesta aki, CBS ta anuncia pa prome biaha cu hogarnan cu participa na e Encuesta di Entrada y Gasto 2023-2024 tin e posibilidad di gana un bon di supermercado na balor di Afl.100. Pa bin na remarca pa participa pa gana e premio aki, hogarnan mester a contesta tur e preguntanan relaciona na e encuesta y tambe a yena tur nan gastonan den e Buki di Gastonan Diario pa e duracion di 2 siman.

Despues di cada periodo di 2 siman, CBS lo rifa, bou di e hogarnan cu a participa completamente na e encuesta, 10 bon di supermercado na balor di Afl.100 cada un. Hogarnan cu participa completamente na e encuesta por participa door di duna un number di telefon di un miembro di e hogar. E number aki mester yena esaki na final di e cuestionario digital y lo wordo usa pa saca e hogarnan ganado. Di e manera aki CBS kier incentiva hogarnan pa coopera cu e Entrada y Gastonan 2023-2024.

Oficina Central di Estadistica ta pidi cooperacion di tur hogar cu wordo aserca pa un di nos encuestador(a)nan, pa por fabor coopera cu e encuesta aki. E exito di e encuesta di Entrada y Gastonan 2023-2024 ta depende di e cooperacion di un y tur.

Pa cualkier pregunta di e Encuesta di Entrada y Gastonan 2023-2024, por tuma contacto cu Oficina Central di Estadistica, durante oranan di oficina na 524-7433, y puntra pa cualkier miembro di e team di e encuesta. Tambe por manda un e-mail na cbs@setarnet.aw

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante 'entrega' y 'entregamento'; y origen di 'asina'

Den e edicion aki atencion, atrobe, pa e fenomeno di palabra nobo, como variante di palabra existente, cu ta surgi di manera espontaneo, y cu den cierto caso ta existi den otro idioma, y den otro caso no. E biaha aki nos atencion ta mas dedica na e casonan unda nos ta adopta un palabra di otro idioma, pero no ta adopta e otro palabranan cu ta bin di e mesun origen ey, pero ta traha palabra nobo pa reemplaza esakinan. Un ehemplo di esey ta e caso di e verbo 'mehora', di Spaño 'mejorar', y menos probable, di Portugues 'melhorar'. E sustantivonan cu ta coresponde cu esaki ta varios, na Spaño 'mejoramiento, mejora y mejoría'; na Portugues 'melhoramento, melhoria , melhorada, melhora' cu ta coresponde cu e formanan na Spaño pa mayor parti. Curioso ta awor cu na Papiamento nos hendenan a scoge, dado momento, nos no sa ki tempo, pa elabora un version nobo cu no ta existi den e dos idiomanan aki, cu ta e donantenan mas grandi na nos vocabulario, esta 'mehoracion'. Y mientras cu e dos otro idiomanan ey tin algun variante, pa uso den diferente situacion, nos tin solamente un sustantivo pa tur situacion, cu ta nos 'mehoracion'.

Esaki ta parce nos un caso un poco special, pasobra nos tin otro ehemplo unda esey no ta asina. Por menciona anto e verbo 'entrega' cu den nos Papiamento conoce tanto 'entrega' (como sustantivo), como 'entregamento'. Na Spaño tambe ambos ta conoci: 'entrega' y 'entregamiento'. Loke ta varia si ta e uso cu nos ta duna e dos palabranan. Spaño tin uso di e palabra 'entrega' tambe como sinonimo di 'dedicacion', 'esmero' y otro palabra den e mesun sentido aki. Esey en principio nos no tin na Papiamento, no den nos comunicacion diario. Pero, tin un diferencia di uso entre 'entrega' y 'entregamento' den Papiamento? Loke nos por observa ta cu awendia nan tin uso banda di otro, aunke por bisa cu den asunto o momento oficial mas tanto ta usa 'entrega' y no 'entregamento'; por ehemplo 'entrega di diploma' o den comercio: 'entrega te na cas'. Tin mas palabra deriva di 'entrega' cu nos a adopta, manera 'entreguista; y 'entreguismo' cu ta palabranan den uso exclusivo den un ambiente politico, y no den sentido positivo...

'Asina' ta hiba nos den un pasado lehano

Tin momento cu nos ta bolbe na un tema cu nos a trata anteriormente, pero unda nos a logra haya mas informacion, mas tanto di e origen di esakinan. Un di nan ta un di e palabranan cu nos ta usa tanto biaha tur dia, esta: 'asina'. Si nos ta pensa cu e tin tur cos di haci cu e equivalente na Spaño: 'así', esey ta corecto, pero pa nos yega na por splica pakico 'asina' ta asina, nos mester explora un poco mas den pasado. Nos a bin topa anto cu un seccion di website di Real Academia (de la Lengua) Española (rae.es), unda 'asina' ta aparece banda di otro formanan antiguo cu tabata existi na e peninsula Iberico. E forma di skirbi tabata varia, segun tempo y region, nos por supone, por ehemplo ta aparece 'asín' y 'assina' como forma antiguo di e actual 'así' banda di 'asina'. Naturalmente tin mas version ainda, manera e 'assim' di Portugues, pero na idioma Gallego (Galicia) awendia tambe ta usa e 'así' Spaño. E motibo pa haci e control aki cerca idioma Gallego ta pasobra e ta un region entre Portugal y España, cu un mezcla di ambos banda den nan vocabulario. Otro motibo ta pasobra desde antaño e idioma Gallego tabatin bastante influencia na varios pais Latinoamericano. Nos a topa por ehemplo den literatura Latinoamericano e palabra 'asinda' cu segun nos den e contexto ey mester tabata un variante antiguo di 'así' o di e 'asina' como termino Spaño antiguo. Lamentablemente nos no a logra haya informacion tocante 'asinda' como posible 'ruman' di nos 'asina', pero en todo caso nos por a 'trace back' nos version te den siglonan pasa na Spaña. Te asina leu, nos exploracion pa e edicion aki.

Tres fisioterapista profesional ta lanta Cancer Care Center na Aruba

Despues di a termina nan estudio di Rehabilitacion Oncologico (Oncologische Revalidatie Wetenschappen) na Vrije Universiteit Brussel y De Berekuyl Academy Hulanda, 3 fisioterapista yiu di tera: Heidi Dijkhoff-Lauffer, Marlon Maduro y Marlon Thodé a mira e gran necesidad di lanta un Cancer Care Center na Aruba.

Casi 10 aña pasa Sra. Annemarie Beintema Msc. a lanta un Cancer Care Center na Hulanda cu ta yudando hopi pashent di cancer riba diferente tereno. E meta di e Cancer Care Center ta pa yuda e pashent di cancer bira vital atrobe. Esaki ta na momento di diagnostico, prome, durante y despues di e tratamentonan. For di diferente localidad un grupo di profesional ta duna atencion primario conhunto cu ta consisti di guia y training fisico, sosten psicosocial, conseho y guia di nutricion, ayudo di bienestar, relahacion y reintegracion.

Prome cu tratamento ta sostene e persona cu e meta pa enfrenta e temporada dificil su dilanti fisicamente y mentalmente mas fuerte posibel. Durante e tratamento ta yuda e persona keda vital. Despues di tratamento ta guia e persona pa mantene un estilo di bida saludabel. Si resulta cu recuperacion completo no ta posibel, e team ta para cla pa yuda mantene un calidad di bida mas halto posibel den e fase paliativo y terminal. Esaki ta encera guia y sosten pa e pashent y su sernan keri.

Cancer y e tratamentonan di esaki tin un impacto grandi riba e salud fisico, psikico y bienestar social. Hopi pashent ta experencia problemanan, tin biaha pa termino largo. Problemanan mas comun ta: cansancio, reduccion di condicion, forsa y mobilidad, dolor y linfedema, miedo, depresion y insiguridad, problemanan di participacion social.

Cancer Care Center Aruba ta ofrece ayudo varia y specialisa cu por alivia y resolve e problemanan aki. Manera diferente forma di fisioterapia, guia

psicologico, conseho di nutricion y terapia ocupacional. Tur esaki lo tuma lugar den cooperacion y bon comunicacion cu e specialistanan medico oncologico, otro disciplinanan y instancianan.

E profesionalnan di Cancer Care Center Aruba ta consisti di e siguiente personanan:
Marlon Thodé: Fisioterapista di edema y oncologia
Marlon Maduro: Fisioterapista generaly oncologia
Heidi Dijkhoff-Lauffer: Fisioterapista di edema y oncologia
Amine Barakat: Dietista y nutricionista
Minouche Lopez: Terapista ocupacional
Audrey Kan: Psicologo clinico

Pa mas informacion por tuma contacto na: Tel.: 588 52 38 / 582 23 12 of Cel: 592 81 84. E-mail: info@cancercarecenter.aw

"Mantene bo defensa halto"

Maneho pa 'Bedlegerig' patient na cas por ricibi vacuna di Influenza y/of COVID-19

Pa proteha e grupo di risico cu ta encera ciudadanonan 'bedlegerig' na cas di bira hopi malo, desaroya complicacion y hasta fayece debi na infeccion cu e virus di Influenza of COVID-19, DVG ta bay cuminsa ofrece e vacuna anual di Influenza y tambe e vacuna di COVID-19 cu ta contene e variante mas actual na 'bedlegerig' patient (esnan na cama/inmobil) na cas.

Tur famia cu ta desea pa nan familiar cu ta na cama na cas ricibi e vacuna anual di Influenza y/of COVID-19 por tuma contacto cu DVG na telefon 5224200 pa registra. DVG lo tin un team di enfermeronan cu lo pasa na cas segun cita pa vacuna.

Grupo di risico	COVID-19	Influenza	Rekisito
1.'Bedlegerig' patient (na cama) cuminsando for di 6 luna di edad.	X	X	AZV

Tur 'bedlegerig' pashent cuminsando for di 6 luna, ta bin na remarke pa ricibi e vacuna di Influenza y COVID-19 completamente gratis. Tur locual ta necesario ta un prueba di AZV y un cita cu mester wordo traha na DVG via telefon 5224200.
Pa mas informacion like nos Facebook page Directie Volksgezondheid DVG Aruba, Follow nos riba Instagram directie_volksgezondheid_aruba, subi nos website www.dvg.aw, yama nos na 5224200 of mail nos na servicio@dvg.aw

1 den 3 caso di cancer ta causa pa estilo di bida no saludabel y medio ambiente

(NLTimes)—Un den tres caso di cancer na Hulanda ta ser causa pa un estilo di bida no saludabel of medio ambiente, segun un estudio pa TNO riba data for di 2019, e ultimo aña prome cu e pandemia di coronavirus. Segun e asociacion di cancer Hulandes, KWF Kankerbestrijding, esey ta conta pa 40,000 caso di cancer diagnostica cu por ser preveni.

Humamento ainda ta e causa principal di cancer, cu 19,095 diagnosis (16% di tur caso). 5% di caso a ser causa pa exposicion na solo, y un otro 5% pa un dieet no saludabel. Segun KWF, hopi caso di cancer ta mala suerte of causa pa factornan fuera di e control di e pashent, manera polucion of exposicion na substancianan toxico na trabao. Pero tin hopi cos cu hende por haci pa baha e riesgo di haya cancer.

Ta e trabao di gobierno pa sigura un medio ambiente di bida saludabel por medio di reduci polucion y sigura cu companianan no expone nan empleadonan na substancianan toxico. Y KWF a urgi gobierno pa tuma e trabao ey serio. Pero gobierno tambe por haci hopi pa encurasha un estilo di bida saludabel, por ehempel, por medio di reduci e cantidad di centronan cu ta bende sigaria. KWF tambe ta recomenda un prohibicion di avisonan riba cuminda no saludabel y alcohol y haci'e mas facil pa ehercicio.

Colebra venenoso perdi a ser haya den e doño su cas na Tilburg

(NLTimes) - E colebra venenoso Green Mamba cu tabata perdi na Tilburg a ser haya den e doño su cas segun el a declara. "E tabata scondi tras un muraya," e municipalidad a confirma, notando cu e muraya en cuestion tabata di drywall.

E colebra tabata den bon condicion. E tabata "alerta y activo" segun Freek Vonk, personalidad di television y profesor di Vrije Universiteit Amsterdam.

"E por a bebe suficiente awa y e bestia ta den bon salud." Inicialmente a pensa cu e Green Mamba a scapa for di e cas na Goudenregenstraat. E doño no pro a hay'e riba dialuna, cual a causa alerta for di oficialnan di Tilburg mientras e colebra di 2 meter ta extremadamente venenoso. Experto di colebra Walter Getreuer a conta Omroep Brabant cu e ta sospecha cu e colebra ta den e cas ainda. El a participa den e di dos buskeda na e cas cu un cacho riba diahuebs. El a conclui cu ta casi sigur cu e colebra ta tras di un muraya den e cas.

"E doño a keda haci buraco den e murayanan y a yega un buraco unda mi cacho a sinta y cuminsa haya dificultad pa respira.

Esaki ta un señal hopi cla cu e ta hole algo. E cacho tambe a sinta cerca di e herment cu e doño ta usa pa gara e colebra." Gertreuer a bisa, aclarando cu tabatin proteccion implementa pa proteha e cacho.

Corsou: Corte ta aproba accion di boticarionan, boticanan ta habri back

(CuraçaoChronicle) – Ayera mainta, Corte na Corsou a aproba e accionnan di e boticarionan. Sinembargo, a duna instruccion na e Asociacion di Boticario y minister interino di Salud, Javier Silvania, pa programa un reunion pa awe pa colectivamente busca un solucion.

Como contesta, e boticarionan a suspende nan accion di protesta, y nan boticanan ta habri di forma usual. Silvania ta bay tin cu atende e demandanan di Asociacion di Boticarionan; de lo contrario, lo por bin cu mas accion.

Diaranson, tur 31 botica riba e isla a cera nan porta te 1pm, a pesar di un instruccion di Inspector di Remedi, Sirving Keli, pa habri back inmediatamente.

Manera Bon Dia Aruba a reporta, diaranson ultimo a traves di un LIVE di medio di comunicacion Direct Media Curaçao a informa tocante un situacion cu tabata tumando luga den oranan di mainta na unda tur botica a bay plat na Corsou. Segun por a compronde, un cantidad grandi empleado tabata protesta pa un problema cu tin varios aña caba tumando luga pa loke ta trata tarifa cu no a ser adapta y cu e suma cu nan ta haya di SVb no ta yega pa nan cubri nan gasto. Minister Silvania a sali pa ricibi e manifestantenan na Fórti y a bisa cu a manda haci un investigacion y basa riba e resultado, nan lo por yega na e conclusion si mester adapta e tarifa si of no, segun e mandatario a bisa. Algo pa locual el a señala cu lo no ta un garantia, debi cu doñonan di botica como doñonan di trabao ta dicidi esey. "Den e fase ey nos no a yega, pero nos a compronde otro hopi bon y nos a sinta na mesa pa hunto nos yega na un solucion, e siman aki Curaçao su Zorgautoriteit mester contesta mi, nan ta manda un plan pa bisa mi ki termino nan a caba cu e investigacion cu nan mester haci pa wak si e berdad e tarifa cu SVb ta paga no ta yega pa cubri tur gasto," e mandatario a sigura.

E conflicto ta rond di e asinayama vergoeding pa tarifa di receta, cu a aumenta di 7 pa 10 florin, y e eliminacion di e co-pago di 1 florin, tarifanan cu no a cambia desde 2001.

Inversionista HAL ta dicidi di move operacion for di Corsou back pa Hulanda

(CuraçaoChronicle) – Den un retiro for di e tendencia di companianan buscando paraisonan fiscal (tax havens), compania di inversion HAL ta rechasando e tendencia door di bolbe su pais di origen.

Corné van Zeijl, analista y strategista na asset manager Cardano, ta nota: "Hopi biaha tin un stigma rond di companianan operando den e hurisdiccionnan ey, y nan kier deshaci di esey."

Den su quarterly update mas recien, HAL, un accionista mayor den companianan manera CoolBlue, FD Mediagroep (incluyendo BNR), y e doño di e compania di dredging Boskalis, a declara su intencion pa bandona Corsou proximo aña y realoca su operacionnan na Hu;anda.

E decision tabata un sorpresa pa Van Zeijl, kende a comenta: "Pasobra e lista di salida for di Hulanda ta largo, y esun aki ta biniendo back." E ta atribui e movida na e "structura poco claro" di actividadnan riba e isla. "Nan ta ubica eynan unda abogadonan ta menciona den e Panama Papers, y esey ta hole un tiki," Van Zeijl a splica. HAL tabatin meta pa deshaci di e reputacion aki, loke ta implica cu e compania awo ta bay ta suheto na e impuesto di 15% riba dividend di Hulanda.

A pesar di e movida, e resultadonan financiero mas recien di HAL a keda considera como "rasonable" pa Van Zeijl, cu un ganashi chikito pero un aumento relativamente mas chikito compara cu e mercado en general. El a resalta e reservanan substancial di HAL, bisando cu "HAL tin un cantidad enorme di placa den banco – 3.5 biyon. Nan no a lag'e eynan pa interes sino cu a invertie den termino hopi cortico. Esey tabata un movida hopi bon."

Ciudadanonan Hulandes lo por bishita China sin visa pa biahenan cortico

(NLTimes)—Pa un aña, ciudadanonan Hulandes lo por bishita China pa biahenan cortico sin tin mester di un visa, segun e Embahada Chines na Hulanda a anuncia. Cuminsando for di 1 di december, ciudadanonan Hulandes por biaha pa e pais te cu 15 dia sin tin mester tin aplica pa un visa.

E Ministerio di Asunto den Exterior Chines a presenta e periodo "visa-free" como un "experimento" cu lo ta habri te cu 30 di november otro aña. Esaki ta cubri tur tipo di biahenan—turismo, biahenan di trabao, bishitando famia of biahenan via China pa un otro destinacion.

Segun De Telegraaf, e experimento a ser reporta basta den media Chines. Esaki tambe ta conta pa residentenan di Italia, Francia, Alemania, Spaña y Malaysia. E Ministerio a bisa cu e pais kier "habri nan mes mas" pa e resto di mundo pa haci'e mas facil pa hende den exterior inverti den China.

Ciudadanonan Chines ainda mester di un visa pa bishita Hulanda.

Yesilgöz ta anuncia cu VVD no lo ser parti di e proximo gabinete

(NLTimes)—E partido conservativo VVD a anuncia diabierna mainta cu e no lo ser parti di e proximo gabinete. E partido a bisa si cu e ta dispuesto pa apoya un gabinete centrista/derechista. E decision por haci cos dificil pa e partido derechista PVV, ken a sali victorioso den e eleccion, pa forma un gobierno di coalicion nobo cu un mayoria di apoyo den cualkier camara di e parlamento.

Lider di VVD Dilan Yesilgöz, ken tambe ta e minister di husticia y siguridad actual, a bisa cu su decision pa no drenta e proximo gabinete ta debi na e perdidanan di VVD durante e eleccion. Actualmente e partido tin 34 asiento den Tweede Kamer, cual ta haci'e e fraccion mas grandi den parlamento. Sinembargo, encuesta di salida ta mustra cu e partido probablemente lo perde dies di nan asiento, cual lo haci'e e tercer fraccion mas grandi tras di PVV y aliansa iskierdista GroenLinks-PvdA.

E prome gobierno di VVD cu Mark Rutte como lider tabata un coalicion di minoria cu a mantene un mayoria cu e apoyo tacito for di PVV. Pero PVV a trek in su apoyo y e gabinete Rutte I a cay solamente dos aña despues di su formacion.

Yesilgöz a anuncia cu VVD no lo ser parti di e proximo gobierno net prome cu un reunion entre lidernan di partido y presidente di Tweede Kamer Vera Bergkamp—e prome stap den e proceso pa forma un gabinete nobo. Su anuncio ta espera di frustra varios partido na e banda mas iskierdista. Lider di D66 Rob Jetten y lider di Volt Laurens Dassen ambos tira culpa riba e victoria masal di PVV pa e hecho cu VVD a laga e porta habri pa drenta den un gabinete cu e partido populista di Wilders.

Den e prognosticonan mas recien, PVV ta e partido mas grandi cu 37 asiento, 20 mas cu loke e partido tabatin despues di e eleccion parlamentario na 2021. GroenLinks-PvdA ta segunda cu 25 asiento. VVD ta e tercer partido mas grandi cu 24 asiento. E retiro di VVD ta nifica cu awo lo tin wowo riba Pieter Omtzigt, di ken su partido NSC a haya 20 asiento den parlamento. Durante e campaña, Omtzigt a bisa cu e no lo rechasa PVV tanten cu e partido kier prohibi Islam for di Hulanda, pero el a duda riba e punto ey despues cu e resultadonan a drenta.

Argentina: Javier Milei a ratifica su plan di cera Banco Central "no ta un asunto negociabel"

(EFE) – E obhetivo di cera Banco Central di Argentina "no ta negociabel," segun oficina di presidente eligi Javier Milei a afirma ayera diabierna, memey di un ola di rumor tocante e perfil cu su ekipo economico ta bay tin.

"Debi na rumornan falso, nos ta desea aclaria cu ciere di Banco Central di Republica di Argentina (BCRA) no ta un asunto negociabel," Oficina di Presidente Javier Milei a sigura den un comunicado publica riba e red social "X", manera nan ta bin haciendo for di 20 di november, un dia despues di eleccion.

Den e nota ta destaca cu "unico informacion oficial riba e gobierno futuro, lidera pa Javier Milei, ta bay ta publica riba e medio aki."

Den e comunicado ta señala cu a adresa esaki debi na rumornan fuerte riba e posibilidad cu Luis "Toto" Caputo, secretario di Finanzas (entre 2015 y 2017), minister di Finanzas (entre 2017 y 2018) y presidente di Banco Central (2018) durante Gobierno di Mauricio Macri (entre 2015 y 2019), lo uni na Gobierno di Milei como minister di Economia.

E eventual salida di Caputo no a ser confirma ainda ni pa e partido Libertad Avanza ni pa e mesun ex-minister, pero prensa local ta sigura esey, locual por a duna motibo pa e decision di e economista Emilio Ocampo di hala atras su decision di acepta e oferta di Milei pa presidi Banco Central.

Esaki por tin su fundamento debi na diferencianan riba e plan di dolarisacion di economia cu Milei a propone den su campaña, un plan di cual su ehecucion ta inclui rescata e debe di Banco Central pa despues cera e entidad aki, poniendo fin na emision monetario na cual e libertario ta culpa di e inflacion halto na Argentina.

Mientras Ocampo ta defende dolarisacion, Caputo kisas no por tin e idea di avansa pa e giro radical ey di politica monetario di Argentina, un posicion dominante entre esnan cu ta rondia Macri, ken a crea un aliansa politico cu Milei.

Presidencia di Banco Central finalmente lo por ta cubri pa Demian Reidel, ken tabata e vice-presidente di e entidad aki entre 2015 y 2018, durante Gobierno di Macri.

Den e escenario aki, Carlos Rodriguez, un di e asesornan economico principal di Milei, ayera diabierna a pone fin na su tarea den e formacion di ultra-drecha di Libertad Avanza pa por "opina libremente," sin cu su "ideanan mester ta asocia na un partido politico of na un persona."
"Tabatin e decision tuma for di algun tempo caba. Awe ta e momento ya cu Javier a nombra e minister di Economia y a cambia e presidente di Banco Central. E cas ta drecha caba," e economista a bisa.

Por lo menos 4.050 hende muhe a bira victima di femicidio na Latino America y Caribe na 2022

(EFE) – Por lo menos 4.050 hende muhe a bira victima di feminicidio na 26 pais y teritorio di Latino America y Caribe na 2022, segun ultimo datonan entrega pa organismonan oficial na Observatorio di Igualdad di Genero di Latino America y Caribe (OIG) di Comision Economico pa Latino America y Caribe (Cepal).

"No ta posibel determina un tendencia den relacion cu e tasa di femicidio of feminicidio den region, ya cu e variacionnan na cada pais ta chikito y no ta refleha dinamica sosteni di aumento of reduccion," Cepal a splica den un rapport nobo.

Maske tin e imposibilidad aki, e organismo a destaca cu "violencia feminicida ta mantene den region, a pesar di e consenshi publico mayor pa esaki, avancenan legislativo, respuesta estatal y di progreso den midimento," den bispo di Dia Internacional di Eliminacion di Violencia contra Hende Muhe, cu ta ser conmemora dia 25 di november.

Di 19 pais y teritorionan di Latino America cu a informa di e numbernan di morto violento di hende muhe pa motibonan di genero na 2022, e cifranan mas halto a ser registra na Honduras (6,0 pa cada 100.000 muhe), Republica Dominicana (2,9) y El Salvador y Uruguay (1,6).

Den esun di mas abou (kiermen menos di 1 victima pa cada 100.000 muhe) por mira Puerto Rico y Perú (0,9), Colombia (0,8), Costa Rica (0,7), Nicaragua (0,5), Chile (0,4) y Cuba (0,3).
Den Caribe, 46 hende muhe a bira victima di violencia letal di genero na shete pais y teritorionan cu a entrega informacion corespondiente na 2022. E number mayor di caso a tuma luga na Trinidad y Tobago (43).

"Nos no ta bay cansa di ripiti'e: Latino America y Caribe tin e deber di preveni y elimina tur forma di violencia contra hende muhe y muchanan muhe. Ta inaceptabel cu mas di 4.000 hende muhe y mucha muhe ta ser asesina cada aña na nos paisnan pa motibonan di genero," secretario ehecutivo di Cepal, Jose Manuel Salazar-Xirinachs a señala.

Mas di 70% di e victimanan di femicidio na 2022 tabatin entre 15 pa 44 aña, di acuerdo cu informacion entrega pa ocho pais di Latino America. 4% tabatin menos di 15 aña y 8% tabatin 60 aña bay ariba.

Den shete pais cu a informa Cepal, por lo menos 400 muchanan, hobennan y otro persona dependiente a perde nan mama of e persona cu tabata cuida di nan pa via di femicidio na 2022.

Ademas, e organismo a informa cu ocho pais di Latino America a genera medidanan di reparacion concreto pa apoya personanan independiente di victima di femicidio, lo cual ta constitui un respuesta fundamental pa trata e problema di manera integral.

Despues di su bishita na Haiti, presidente di Asamblea General di ONU ta bisa cu no por warda mas

(DiarioLibre) – Despues di conclui dos dia di bishita oficial na Haiti, presidente di e Asamblea General di Organisacion di Nacionnan Uni (ONU), Dennis Francis a solicita na comunidad internacional pa acudi den ayudo di pueblo Haitiano, door di considera cu no por warda mas.

Francis a publica un mensahe riba su rednan social den cual el a indica cu el a biaha pa Haiti pa sigura e pueblo Haitiano cu no a lubida riba nan.

El a destaca cu violencia interminable ta afecta tur aspecto di nan bida. "Mundo mester yuda e pueblo Haitiano stop e violencia y traha cu nan pa yega na paz, progreso y prosperidad di Haiti, un pais yen di potencial. Nos no por warda mas," el a indica.

E presidente di Asamblea General di ONU tabata dialuna y diamars na Haiti den un bishita den cual el a sostene reunionnan cu diferente representante di e sectornan gubernamental, politico y di sociedad civil.

Durante su prome dia di bishita, e funcionario di ONU a reuni cu Prome Minister di Haiti, Ariel Henry, segun e oficina di Francis y di Prome Minister Haitiano a informa.

E presidente di e Asamblea General di ONU a expresa na e hefe di e gobierno Haitiano e solidaridad di e comunidad internacional cu e pueblo Haitiano.

Diamars, Francis a sostene un reunion cu un grupo di lidernan di partidonan politico y miembronan di e sociedad civil di Haiti.
E presidente di Asamblea General di ONU a reuni tambe riba diamars cu Mirlande Manigat, ex-prome dama di Haiti y presidente di eAlto Conseho di Transicion. "Mi ta elogia e trabao di e Conseho pa su apoyo den e coordinacion di dialogo politico y e blachi di ruta di gobierno pa e transicion y e regreso na democracia," el a indica.

E presidente di Asamblea General di ONU a bishita Colegio Nacional Republica de Estados Unidos, unda el a wordo ricibi pa e hobennan.

Guyana ta plantia instalacion di base militar cu apoyo stranhero na zona reclama pa Venezuela

(ElNacional) – Guyana a plantia e opcion di establece basenan militar cu apoyo stranhero den Esequibo, teritorio rico den petroleo y recursonan natural pa cual ta mantene un controversia largo cu Venezuela, y a anuncia e bishita di funcionarionan di Departamento di Defensa di Merca.

"Nunca nos tabata interesa den basenan militar, pero nos mester proteha nos interes nacional," vice presidente di Guyana, Baharrat Jagddeo a bisa durante un rueda di prensa.

"Nos ta interesa den mantene e paz na nos pais y na nos fronteranan, pero nos ta trahando cu nos aliadonan pa garantisa un plan pa cualkier eventualidad," el a agrega.

"Nos ta bay ricibi e bishita di dos ekipo di Departamento di Defensa di Merca den proximo siman y despues varios bishita den december y un representacion di alto nivel."

"Tur e opcionnan disponible lo wordo probecha," el a expresa.

E vice presidente, sinembargo, a bisa cu e gobierno di Guyana ta sperando cu e disputa cu su bisiña Venezuela por wordo resolvi den e Corte Internacional di Husticia, cual su hurisdiccion ta desconoce Caracas den e caso di e Esequibo.

Tocante e teritorio ey di 160 mil vierkante meter ambos pais ta mantene un disputa teritorial largo aunke den practica e ta wordo administra pa Georgetown.

Guyana ta apela na un decreto arbitral di 1899 den cual a fiha e fronteranan actual, mientras cu Venezuela ta reclama e Acuerdo di Ginebra, firma na 1966 cu Reino Uni prome cu e independencia di Guyana, cu a anula e decreto y a establece basenan pa un solucion negociable.
E conflicto a empeora cu e descubrimento di depositonan petrolero den e region y negociacionnan di Guayna cu e gigante energetico Mericano, ExxonMobil pa su explotacion.

E gobierno di Venezuela ta impulsa un referendum consultivo pa e proximo 3 di december den cual nan lo puntra e ciudadanonan si nan ta apoya e otorgamento di e nacionalidad na e 125 mil habitantenan di e region den disputa y crea un provincia Venezolano nobo yama "Guyana Esequiba".

Guyana a rechasa e consulta, cu a wordo cualifica pa su presidente, Irfaan Ali, como un menasa contra e pas na Latino America y Caribe.

Memey di un aumento di acusacionnan den e ultimo simannan, e presidente di Venezuela, Nicolas Maduro, a denuncia diahuebs un campaña sushi di ExxonMobil contra e referendum.

"Un campaña sushi a cuminsa cu hopi placa di ExxonMobil ariba rednan social pa purba di evita e referendum, pa purba di sabotia e referendum pa purba confundi," e mandatario a manifesta den un acto transmiti pa e television estatal.

E autoridadnan Venezolano a organisa diadomingo ultimo un simulacro di consulta den cual, segun Maduro, mas di tres miyon di votador a participa.

Puerto Rico: Hunta di Supervision Fiscal ta cuestiona peticion di $23.7 miyon pa aumenta presupuesto di AEE

(ElNuevoDia) - Hunta di Supervision Fiscal a pone den duda e aprobacion di un serie di aumento di presupuesto solicita recientemente pa Autoridad di Energia Electrico (AEE), na momento cu nan a emiti un carta cu diferente rekisito di informacion dirigi na hustifica e ahustenan proponi.

E carta di 13 pagina di Hunta di Supervision Fiscal ta contene solicitudnan di informa-

cion alrededor di e aumentonan peticiona pa AEE pa parti relaciona na transporte, seguridad, huur, material, ekipo, mantencion, servicionan legal y auditoria externo.

AEE a pidi un aumento di $19.6 miyon pa HoldCo, cu ta dirigi su funcionnan administrativo, y $4.1 miyon pa HydroCo, componente encarga di e operacion di e plantanan hidroelectrico, pa un total di $23.7 miyon adicional.

Segun e corporacion publico a expone dilanti e Hunta di Supervision Fiscal y e Negociado de Energia (NEPR), AEE ta conta cu suficiente likides pa absorbe e gastonan adicional sin necesidad cu ta impone ahustenan di tarifa.

Particularmente debi na e reembolso federal pa labornan di reconstruccion, como tambe pa e placa cu nan ta ricibi pa e seguronan di daño y mediante acuerdonan di cobransa cu agencianan publico.

Paris Hilton ta anuncia yegada di yiu muhe London

(AP) - Paris hilton tabatin un sorpresa pa comparti durante Thanksgiving; su yiu muhe London. Hilton a comparti riba diabierna un potret riba Instagram di su yiu muhe cu un outfit cu e nomber "London" riba dje cu e mensahe "gradici pa mi baby."

El a sigui e publicacion aki cu varios TikTok su a plama e yegada nobo, incluyendo un publicacion unda su persona y su casa Carter Reum tabata bisa "ruman homber grandi" na nan yiu homber Phoenix. E pareha a haya London via un persona cu a contrata pa carga e baby pa Paris, asina yama 'surrogate', Hilton su representante a confirma.

Hilton tin hopi tempo siendo honesto cu su biahe na bira mama, contando cu el a freeze su webonan y lo duna luz via otro hende. Riba un podcast e aña aki, Hilton a bisa cu e ta emociona pa mira Phoenix haya un ruman muhe. "E ta mi ciudad faborito y semper mi tabata kier un yiu muhe pa yama London," Hilton a bisa na e momento. "Mi tin mas di 10 aña cu e nomber aki caba. Semper mi tabata kier London. Mi ta stima e nomber ey pa mi yiu muhe."

Sean 'diddy' Combs acusa di abuso sexual pa 2 otro hende muhe

(AP) - Dos hende muhe mas a bini dilanti y a acusa Sean 'diddy' combs di abuso sexual, un siman despues cu e celebridad a yega un areglo den un demanda apart cu e cantante Cassie unda tambe a acusa su persona di abuso fisico y di violacion.

Ambos demanda nobo a ser otorga diahuebs net prome cu e Adult Survivors Act a caduca, un ley di New York unda a permiti e victimanan di abuso sexual tin un aña pa por entrega accion civil sin tin limitacion. E demandanan ta detaya actonan di asalto sexual, golpiamento y drogamento cu supuestamente a ser cometi den aña 1990 pa Combs, ken e tempo ey tabata un promotor di fiesta y tabata cuminsando su fama den e comunidad di hip-hop na New York City.

Un di e victimanan, Joi Dickerson a bisa cu e tabata un studiante d i 19 aña na Syracuse University ora cu el a conoce Combs na un restaurant. Despues di nan reunion, Combs a "intencionalmente" droga Dickerson, hibe cas y asalta su persona sexualmente segun e demanda. Sin cu e tabata sa, Combs a graba e asalto y despues a comparti esaki cu algun amistadnan den e industria di musica, e demanda ta acusa. E exposicion publico aki a manda Dickerson den depresion severo cu a causa su hospitalisacion y a obliga su persona sali for di scol.

Den un demanda separa diahuebs, un hende muhe sin nombra a acusa Combs y un cantante di R&B Aaron Hall di a asalta sexualmente su persona y su amiga, despues a golpia su persona varios dia despues. E muhe, identifica como Jane Doe, a bisa cu e y su amiga a bay Halls su cas cune y Combs despues di un evento. E victima a bisa cu el a ser forsa tin relacion sexual cu Combs y mientras e tabata bistiendo, Hall a core drenta e camber y aforsa Jane Doe tin relacion sexual cune," e demanda ta acusa.

Tiffany Haddish aresta bao sospecha di stuur bao influencia na Beverly Hills

(AP) - Tiffany Haddish a ser aresta diabierna bao sospecha di a stuur bao influencia segun polis a informa. E actor y comediante a keda deteni despues cu polis di Beverly Hills a ricibi un yamada alrededor di 5:45 di mainta unda aparentemente a haya su persona tira riba e stuurwiel mientras esaki tabata cendi.

EHaddish, un gañado di Emmy y Grammy a duna un show na Laugh Factory di Los Angeles diahuebs anochi. Esaki tabata e club di comedia su di 43 cena di Thanksgiving pa e comunidad. Un representante di Haddish no a responde inmediatamente na un peticion pa comentario. Aña pasa, Haddish a keda aresta pa e mesun incidente na Atlanta.

Haddish a interpreta rol den comedianan manera "Girls Trip, Night School, Like a Boss y The Kitchen. El a skirbi e buki "The Last Black Unicorn," cual a gana un nominacion di GRammy. Tambe den aña 2018 Haddish a gana un Emmy pa su presentacion na Saturday Night Live y un grammy den aña 2021 pa su special Black Mitzvah.

Pa por garantisa cu e luga santo aki lo ser conserva

A pone seyo di monumento oficial na Kapel di Alto Vista

Diamars ultimo, a celebra un momento hopi special, na unda a pone e seyo di monumento oficial na Kapel di Alto Vista, y a anuncia e embeyecimento di e area rond di e kapel. Kapel di Alto Vista ta un luga cu pa hopi ciudadano di pais Aruba tin un significacion hopi special. Hopi ta esnan cu ta bay eynan pa practica nan fe, pa por medita, y of pa recarga energia.

Kapel di Alto Vista ta e prome misa na Aruba y tin un historia di gran balor pa nos Pais Aruba. Por ehempel tin mamanan cu a caba di haya yiu, cu ta bay te eynan pa presenta nan yiu na Mama Maria di Alto Vista, otronan ta bay eynan, cende un bela y haci oracion den caso di malesa, y of simplemente pa gradici. Bishitantenan regular di e kapel, tin hopi tempo ta pidi pa yuda trece trankilidad eynan pa asina nan por practica nan fe. E ta un luga religioso caminda hopi hende ta bin practica nan fe y medita den un ambiente di trankilidad y pas. Ademas Kapel ta hopi bishita pa hopi creyente den temporada di Cuaresma, pa e caminda di cruz. Un sitio hopi sagrado cu ta disfruta di hopi respet pa nos creyentenan. Tambe nos Kapel di Alto Vista ta un luga hopi frecuenta pa nos bishitantenan cu ta bin di exterior, ya cu e ta un icono di nos Pais.

Tambe a trece dilanti cu e caminda di stashi ta di gran importancia pa su balor arkitectonico historico y tipologico. Den e vecindario ta encontra rastronan arkeologico cu ta un recuerdo extraordinario di con e sociedad indigino Arubano tabata biba na 1816.

E UTVnan cu ta bay eynan cu turista ta haci hopi desordo, strobando esnan cu ta eynan pa resa. Tambe e forma di bistimento di e turistanan na momento di bishita e kapel no ta adecua pa un luga importante asina.

E seyo ta fungi como un simbolo di identificacion pa henter comunidad cu e monumento concerni ta inscribi den e registro di monumento y e monumento ta keda proteha segun ley. Pais Aruba tin 37 edificionan monumental ta proteha pa ley caba y cu Kapel ta bira 38.

*Opinion ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na lectornan individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.*

OPINION

45 Aña di e Masacre Na Guyana Parti 3:

Di Sirbido di Pueblo pa Sirbido di Maldad

Skirbi pa Drs. Melva Croes-Yánez

Ken por a pensa cu e proyecto di 'Tempel di Pueblo' na Jonestown cu mester a desemboca den e soño di un futuro briyante pa e comunidad di siguidonan di Jim Jones lo termina den un apocalipse despues di apenas 18 luna bieu?

E masacre aki a causa un avalancha di pregunta rond mundo y sigur bou periodista, cientifico y profesionalnan, den shock pa cu e sucedido na Guyana di 18 di november 1978.

E pregunta clave di tur hende tabata y ainda ta: "Con por ta cu un hende asina carismatico por a gana confiansa di centenares di siguidonan y lidera e lucha pa igualdad social pa tur, por bolter y bira un hende corupto, yen di maldad, sin gevoel y hasta peligroso pa hustamente esnan cu tanto a pone nan confiansa incondicional den dje? Pa trata contesta e pregunta aki nos por pensa principalmente riba entre otro e aspectonan psicologico y social di hende obsesiona cu poder y logra esaki. Como un mucha di getto y famia di menos recurso Jim Jones tambe a experiencia e fenomeno di crece den un ambiente di Getto y desigualdad social y unda cu practicamente ningun hende NO tabatin poder algun, loke ta contrario na esnan rico cu si tin poder monetario, conexion social (networking) y poder popular. Hende di menos recurso, en principio, no tin tur e podernan aki. Tambe Jones a saca su som lihe di su experiencia den Getto esta; cu si bo studia algo esaki ta duna bo un nivel di poder.

E motibonan menciona aki, tambe a contribui na su obsesion na poder, engrandece su motivacion pa busca conexion social den aglomeracion di hende (por ehempel den iglesia) y logra un estudio. Despues di su estudio pa clero e a wordo ordena (segun su certificado) como clero na 1957 di e denominacion Protestant Cristian di e iglesia 'Discipulonan di Cristo' na Idianapolis,(Merca). Remarcabel ta cu den su ordenacion como clero ta indica como unico rekisito cu e mester tene su mes n'e tabata: 'Practica Amor di Cristo' y practica tur aspecto di integridad den relacionnan, tanto pastoral y comercial. Tambe cu e tin poder absoluto riba su iglesia. Rekisitonan cu Jim Jones a pone un banda por completo un bes na Guyana, cu excepcion di e 'Poder Absoluto'.

Mester remarca cu desde mucha caba Jim Jones a sa con maniobra su medio ambiente pa logra e tanto anhela, reconocimento y admiracion como lider den comunidad y wordo mira como un persona cu peso. Pa logra esaki Jim Jones claramente tabata sa tambe di usa su talento pa predica y convence su publico/siguidonan di su superioridad y importancia personal.

Den un entrevista cu miembronan di un grupo Cristian, e a expresa: "Si hende mira mi como nan salbador of nan Dios, lo mi ta nan salbador of nan Dios". Esaki tabata un metodo di control di mente (mind control) pa logra su siguidonan kere ciegamente den dje, apoy'e den su campaña pa 'husticia social' y kere den salbacion di e situacion socioeconomico inhumano cu nan tabata experiencia. Tabata como si fuera cu Jim Jones su carisma y talentonan "unico" a presenta na e ora, tempo y lugar corecto pa "Salba??" su siguidonan di e situacion social-economico penibel cu nan tabata pasa den na Merca. Banda di tabata lider carismatico Jim Jones tabata atractivo y dinamico y tabata capta atencion di hende facilmente a traves di su discursonan pasiona di su lucha pa husticia social. Tambe su don como sanador y di pronostica futuro tabata atrae cada biaha mas siguidonan (±3000). Mientras Jim Jones tabata haya mas popularidad, su poder tambe tabata creciendo hasta na punto cu e a cuminsa eherce mas y mas control riba su siguidonan, dicta casi tur aspecto di nan bida y tambe di nan mente (mind-control). Su drogadicion tambe a pone cu su estado mental a cuminsa deteriora cu sintomanan di 'paranoia' acompaña cu agresion. Aki ta ora cu Jim Jones kier a wordo mira como e Mesias di e 'Templo di Pueblo' na San Francisco y a cuminsa exigi amor, adoracion, y obediencia absoluto. Segun documentacion nooficial, Jim Jones tabata sufri di e trastorno di personalidad narcistico di e grado peligroso (cu agresividad) na Merca caba. Esaki conhuntamente cu su drogadicion y depresion a contribui na su comportacion cu a lanta sospecho cerca miembronan di Congreso y Prensa Mericano. Ta ora cu Prensa Mericano a cuminsa cuestiona Jim Jones su abuso di poder, su drogadicion y abuso sexual den su iglesia cu Jim Jones a cuminsa traha plan pa hiba su iglesia otro localidad cu a bira e Jungle na Guyan. Esaki tabata e luga perfecto sin metemento di e Gobierno situa na Georgetown y unda Jim Jones por a eherce su poder absoluto y su maldad den e comunidad (cu ta hiba su nomber) esta "Jonestown". En total Jones a hiba un poco mas cu 900 di su siguidonan di "Peoples Temple", Guyana y laga casi 2000 atras na Merca.

Den Parti 4 lo elabora riba kico comunidad por siña di e Masacre na Jonestown?

Pareha turista deteni na nos frontera na airport

Diamars atardi autoridad di frontera a detene un pareha turista na airport, mesora a pidi pa e vehiculo di transporte pa bin busca nan na airport.

E unico informacion cu nos a logra haya ta cu nan a ser wanta riba instruccion di recherche di districto 2 (Noord).

Polis ta bolbe score; A haya arma di candela den auto despues un persecucion

Diaranson atardi polisnan atento di districto 1 a bay pa para un auto pa un control pero esaki no a para y a trot bay y a start un persecucion cortico cu a bay termina den Ierlandstraat cerca di e adres unda e auto ta registra.

Un persona a core sali bay na pia y a logra huy pero un otro a keda y mesora a detene. Polisnan a haya un cuchiu riba nan y a bay over pa controla den e auto eyden a logra haya un "Bivakmuts" cual ta ser usa pa cubri cabes y cara y sa ser usa pa comete atraco. Sigui busca den e auto a logra haya un arma di candela tambe den e auto. Polis a confisca tanto e auto como tambe e cosnan ilegal den dje. E otro sospechoso lo ser busca di sorpresa cu e team di aresto si e mes no presenta y entrega su mes na un di e wardanan di polis.

Velocidad halto causa di accidente entre 4 auto cu 2 hende herida riba Green Corridor

Diaranson atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida riba e Green Corridor, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente entre 4 auto unda velocidad halto ta e causa di e accidente aki cual un chauffeur no a ripara e señanan cu tin trabao andando un banda di e caminda. E chauffeur di e Honda suv a bay dal tras di un Honda Fit y consecuentemente e Fit a bal dal tras di un otro auto suv mandando esaki bay dal tras di e pickup su dilanti. Tanto e chauffeur como e ocupante di e Fit a resulta seriamente herida y na yegada di e ambulans a atende e victimanan y a transporta nan pa hospital.

Polis buscando persona desorienta banda di Eagle Beach

Despues di mey anochi a drenta informe di cu tin un persona canando desorienta den area di Eagle Beach, mesora a dirigi un patruya na e sitio pa mira si ta logra hay'e.

Despues di basta buscamento rond no a logra hay'e y nan a continua cu nan patruya.

Taxi a dal un peaton den Havenstraat, e victima ta un homber di edad

Diaranson atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida dilanti Kok Optica den Havenstraat, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu un taxista no a mira e peaton riba caminda y a dal e mand'e halto bay dal riba e windshield y dal abao. Na yegada di e ambulance nan a atende e victima y a transporte pa hospital.

Entre rotondenan Tanki Leendert y Sero Patrishi riba E.J. "Watty" Vos blvd. tabata scur cu palonan di luz paga

Diaranson anochi polis a bin ripara cu entre rotondenan Tanki Leendert y Sero Patrishi riba E.J. "Watty" Vos blvd. tabata scur cu tur e palonan di luz paga.

Mesora a tuma contacto cu e compania encarga pa bin drecha esaki ya cu tabata hopi scur mes.

Polis a bay pa un problema di pareha turista na Palm Beach

Diaranson anochi a drenta informe di cu tin un problema di pareha dilanti C.M.B. na Palm Beach, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un problema di pareha turista unda despues di basta intervencion di polis a logra haya un solucion unda a bay nan AirBnB cu e turista masculino mester a bay busca su pertenencianan y bay keda otro caminda!

Tata a bay busca su yiu na speelschool y como nan no kier a dun'e el a yama polis

Diahuebs algo prome cu merdia un tata a yega na un speelschool pa busca su mesun yiu pero esnan na e speelschool a nenga di dun'e, mesora e tata a yama polis pa e speelschool.

Na yegada di e patruya a bin resulta cu e speelschool ta cumpliendo cu ordo y exigencia di Voogdijraad cual tin exigencia cu e yiu por wordo busca unicamente pa e mama. Esaki ta pa e proteccion di e yiu su mesun bon. Polis a trata na splica e tata e situacion y cu definitivamente e NO MAG bay cu e yiu.

Polis a bay pa un homber canando memey di caminda formando peliger pa trafico y pa su mes

Diaranson anochi a drenta informe di cu tin un homber canando memey caminda fastidiando tur hende na Moko, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin topa aki cu un homber burachi y fastioso. Polis a detene pa su mesun seguridad y di otronan.

Polis a bay Pindastraat pa un homber agresivo

Diaranson anochi a drenta informe di cu tin un homber agresivo buscando problema na Pindastraat, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin encontra cu e homber agresivo y mientras ta papiando cune el a mira e vehiculo di transporte y a saca su conclusion y a drenta cura bisa e polisnan cu e ta bay descansa awor y a cumpli cu su promesa.

Auto a dal cacho accidentalmente

Diahuebs mainta a drenta informe di cu un auto lo a dal un cacho na Sabana Basora. Mesora a dirigi un patruya na e sitio.

E accidentenan aki ta sigui sosode pa sea motibo cu auto ta core duro y cachonan cu pa ley mester ta den cura ta riba caminda. E tipo di accidente aki por stop si autonan core mas poco poco y doño di cacho mantene cacho den cura di cas. Esaki pa evita desgracia pa e cacho y automobilistanan.

Candela di mondi na Sabana Liber

Diahuebs madruga a drenta informe di un candela na Sabana Liber. Mesora a dirigi tanto polis como brandweer na e sitio.

Na yegada di patruya encontra e candela den un mondi. Na yegada di e brandweer mesora nan a combati e candela.

Barco nobo di Marina Real, "Hydrograaf", temporalmente na Corsou y Aruba

E adkisicion nobo di Marina Real, "Hydrograaf" a yega Corsou pa eherce pruebanan di clima calido y estudionan hidrografico.

Desde su ingreso na Marina aña pasa, e Hidrografo a construi rapidamente un reputacion, siendo lo ultimo como barco cu sistemanan avansa hidrografico, di nabegacion, y di comunicacion. Cu esaki e barco ta capaz di registra cu precision, awanan, hafnan y canalnan di nabegacion. E capacidad aki ta hunga un rol esencial den nabegacion cu siguridad riba rutanan maritimo y den e mantencion di siguridad di e awanan di Region Caribe.

Durante e estadia den region di Corsou y Aruba, e Hidrografo lo realisa pruebanan extenso y recompila datonan hidrografico. Esaki ta contribui na un miho comprendemento di e fondo marino y e corientenan di marea den e region aki.

Comandante di e Hidrografo, Teniente Naval Segunda clase, categoria mas antiguo, Leon Hartenberg, ta enfatisa: "E Hidrografo pa motibo di su limitacion di profundidad, ta ideal pa recompila datonan den awanan cu tiki profundidad tambe. Ta utilisa e datonan aki pa actualisa mapanan nautico existente y otro publicacion nautico y ta mantene esakinan actualisa. Cu esaki Defensa ta aporta na e nabegacion sigur riba e rutanan di acceso maritimo.

Un bon conocemento di e entorno maritimo ta esencial pa apoya e diferente tareanan di Reino den Region Caribe Hulandes." E Hidrografo ta bolbe bek Hulanda despues di e pruebanan.

Chauffeur di pick-up no a regula su velocidad ni a mantene distancia a bay dal tras di otro pick-up

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente na e rotonde Sero Blanco, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu e chauffeur di un pick-up no a regula su velocidad ni a mantene distancia a bay dal tras di otro pick-up. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Polis a bay lanta persona drumi dilanti e Kapel di Misa di Dakota

Diahuebs merdia a drenta informe di cu tin un persona drumi dilanti e Kapel di Misa di Dakota, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya nan a haya e persona drumi y a lant'e. E persona un poco turdi a hala for di dilanti e Kapel.

Nissan ta bay inverti $1.4 biyon pa traha versionnan electrico di su autonan mas bendi na su fabrica Britanico

(AP) — Nissan ta bay inverti $1.4 biyon pa actualisa su fabrica den nort oriente di Inglatera pa traha versionnan electrico di su dos auto mas bendi, un refuerso pa gobierno Britanico mientras ta purba rebiba economia di e pais.

E fabricante di auto Hapones ta fabrica e Qashqai di gasolin of hibrido, y e crossover mas chikito Juke na e fabrica na Sunderland, cu ta duna empleo na 6mil trahador.

Nissan Motor Co. a bisa ta invertiendo directamente hasta $1.4 biyon pa produci sucesornan electrico na e dos modelo. E placa tambe ta bay permiti "inversion mas amplio den proyectonan di infrastructura y e cadena di suministro, incluyendo un gigafabrica nobo" pa baterianan EV (vehiculo electrico) na e sitio, segun gobierno a bisa den un comunicado separa.

Prome minister Britanico, Rishi Sunak a bishita e fabrica pa e anuncio, posando pa potret cu hefe di Tesoro, Jeremy Hunt dilanti di un Qashqai blauw riba linea di ensamblahe, reuniendo cu trahadornan y ricibiendo un tour. E dia prome, Hunt a anuncia reduccion di impuesto y otro prioridadnan di presupuesto prome cu un eleccion nacional proximo aña, yegando mientras crecemento economico ta zwak na Reino Uni y su inflacion ainda halto ta primiendo consumidornan.

E Qashqai ta e di dos vehiculo mas popular na Reino Uni e aña aki, mientras cu e Juke ta na di siete. Nissan tambe a bisa cu ta bay traha e proximo generacion di su auto electrico Leaf na e fabrica.
E compania a bisa na 2021 cu tabatin plan pa construi un EV na e fabrica, ademas di baterianan traha pa proveedor AESC, propiedad di e Chines Envision. AESC ya tin dos gigafabrica na Sunderland, y e anuncio ayera ta agrega un di tres.

E futuro di Nissan na Sunderland tabata den duda anteriormente prome y despues di e voto di Reino Uni pa bandona Union Europeo. Oponentenan di Brexito a bisa cu bandona e bloc sin un acuerdo comercial lo daña economia Britanico pasobra companianan manera Nissan lo enfrenta tarifa riba exportacion pa UE.

Industria di auto ta preparando pa tarifanan comercial di 10% post-Brexit cu ta bin na vigor na januari. Nan ta menasa di aumenta e costo di EV nobo castigando fabricantenan den nan mercadonan respectivo pa no a busca suficiente di nan componentenan sea na UE of Reino Uni.

Hopi fabricante di EV ta bay haya dificultad pa cumpli cu e rekisito pasobra Europa ta cay tras di Asia den produccion di bateria. Sinembargo, Nissan ta e unico fabricante di auto den Reino Uni cu un planta dedica di bateria cerca.

Nissan ta join otro fabricantenan di auto den haci e transicion na produccion di EV den Reino Uni, maske Sunak a pospone un deadline pa stop benta di auto nobo di gas y diesel cu cinco aña, na 2035.

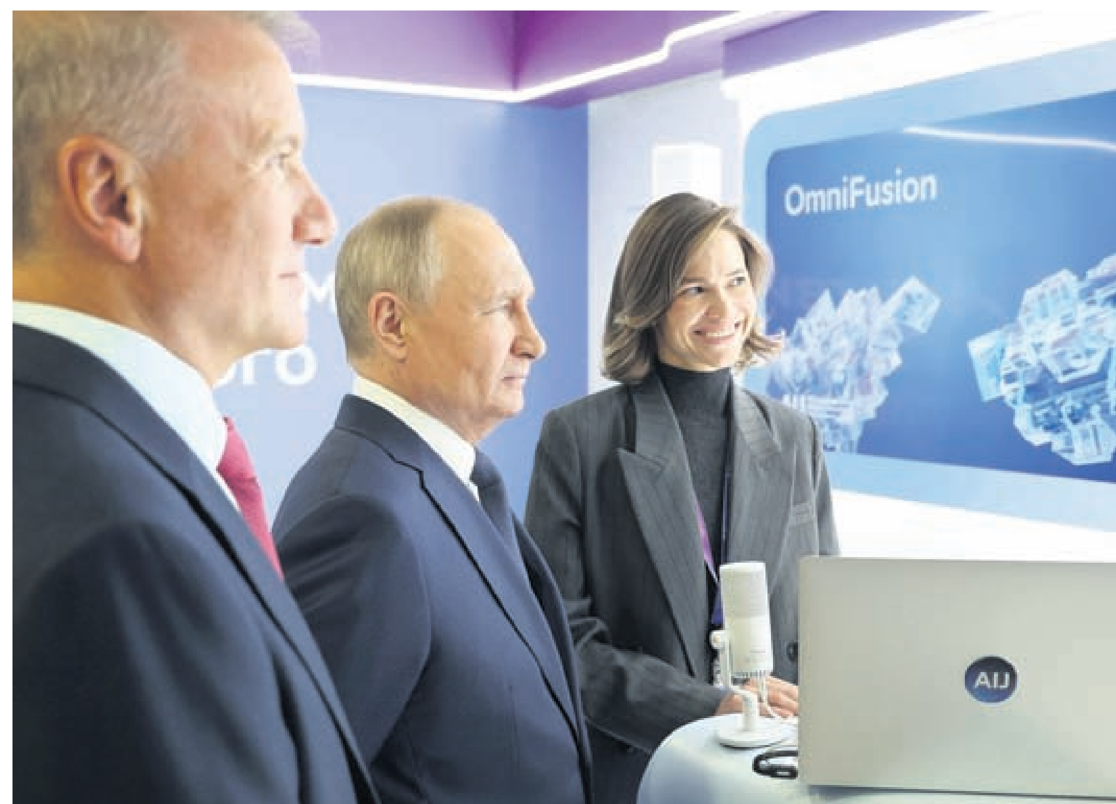
Putin ta bay fortalece trabao di AI na Rusia pa combati un monopolio occidental cu e ta bisa ta 'inaceptable y peligroso'

(AP) — Presidente Ruso, Vladimir Putin ayera a anuncia un plan pa sostene un strategia nacional pa desaroyo di inteligencia artificial (AI), enfatisando cu ta esencial pa preveni un monopolio occidental.

Papiando na un conferencia di AI na Moscu, Putin a nota cu "ta imperativo pa usa solucionnan Ruso den e sector pa crea sistemanan di inteligencia artificial transparente y confiable cu tambe ta safe pa ser humano."
"Dominio monopolistico di tecnologia stranhero asina na Rusia ta inaceptable, peligroso y inadmisible," Putin a bisa.

El a nota cu "hopi sistema moderno, cu a train riba data occidental, ta dirigi pa mercado occidental" y "ta refleha e parti ey di etica, norma di comportamento y politica publico occidental na cual nos ta opone."

Durante mas cu dos decada na poder, Putin a supervisa un accion di varios angulo contra oposicion y gruponan di sociedad civil, y a promove "balornan tradicional" pa contraresta un supuesto influencia occidental – politicanan cu a bira mas opresivo despues cu el a manda trupanan den Ucrania na februari 2022.

Putin a adverti cu algoritmonan desaroya pa plataformanan occidental por conduci na un "cancelacion" digital di Rusia y su cultura. "Un inteligencia artificial crea den linea cu standard y patronchi occidental por ta xenofobico," Putin a bisa. "Motornan di buskeda y modelonan generativo occidental hopi biaha ta traha den un manera hopi selectivo, prehuicioso, no ta tene na cuenta y tin biaha simplemente ta ignora y cancela cultura Ruso," el a bisa. "Poni simpel, ta duna e mashin un tarea creativo, y e ta resolve esaki usando data solamente den lenguahe Ingles, cual ta conveniente y beneficioso pa e desaroyadornan di e sistema. Y pues un algoritmo, por ehempel, por indica na un mashin cu Rusia, nos cultura, ciencia, musica, literatura simplemente no ta existi."
El a priminti di hinca recursonan adicional den e desaroyo di supercomputer y otro tecnologianan pa yuda intensifica investigacion nacional riba AI.
"Nos ta papiando di expande investigacion fundamental y aplica den e sector di inteligencia artificial generativo y modelonan grandi di lenguahe," Putin a bisa. "Den e era di revolucion tecnologico, ta e herencia cultural y spiritual cu ta e factor clave den preserva identidad nacional y pues e diversidad di nos mundo, y e stabilidad di relacionnan internacional. Nos balornan tradicional, e rikesa y beyesa di e idiomanan Ruso y idiomanan di otro pueblonan di Rusia mester forma e base di nos desaroyonan," yudando crea "sistemanan di AI cu ta transparente, confiable y sigur."

Putin a enfatisa cu purba di prohibi desaroyo di AI lo ta imposible, pero a nota e importancia di sigura salvaguardianan necesario. "Mi ta convenci cu e futuro no ta den e prohibicion di desaroyo of tecnologia, e ta simplemente imposible," el a bisa. "Si nos prohibi algo, e ta bay desaroya otro caminda, y nos ta bay djis cay atras, esey ta tur."

Putin a agrega cu comunidad global ta bay por resolve e guianan di seguridad pa AI unabes cu ta realisa e riesgonan completamente.
"Ora nan sinti e menasa di un plamamento descontrola, actividadnan descontrola den e esfera aki, un deseo pa yega na un acuerdo ta bay bin inmediatamente," el a bisa.

Tennis

Australia ta gana Finlandia 2-0 pa yega weganan final di Davis Cup

(AP)—Alex de Miñaur y Alezei Popyrin a pone Australia back den e weganan final di Davis Cup pa un segunda aña tras di otro despues di gana singles matches den un victoria 2-0 contra Finlandia diabierna.

Popyrin a duna Australia un avance di 1-0 den e wega semifinal despues di a derota Otto Virtanen 7-6 (5), 6-2. Despues de Miñaur a gana Emil Ruusuvouri di Finlandia 6-4, 6-3. Novak Djokovic di Serbia lo enfrenta Jannik Sinner di Italia diasabra den e otro wega semifinal riba e veld na Martin Carpena na Malaga, Spaña.

Popyrin a keda empata cu Virtanan den e prome set, wardando un punto ora e tabata atrasa 6-5 despues pa kibra e empate ora su oponente a manda un forehand long. Virtanen tabata e heroe di Finlandia den su wega contra campeon Canada diamars, ganando ambos su singles y doubles matches. Pero su serve a fay'e contra Popyrin den e segunda set.

"Esey tabata probablemente e victoria mas grandi den mi carera te awo," segun Popyrin. "Pa gana un wega cu ta nifica hopi pa nos ta un honor y algo cu mi no lo lubida mas."

De Miñaur a converti cinco di e 18 break contra Ruusuvouri. El a caba wega cu un tiro backhand cant'i veld.

Lleyton Hewitt di Australia ta buscando un segunda final tras di otro. Australia ta sali na di dos luga cu mas titulo di Davis Cup cu 28 compara cu 32 di Merca, pero e ultimo exito di e pais tabata na 2003.

Pep Guardiola ta enfrenta cuestionamento tocante acusacionnan di erornan financiero pa Manchester City

(AP)—Despues cu Everton a haya un deduccion record di 10 punto durante Premier League siman pasa, atencion a bira pa Manchester City y acusacionnan di varios añanan di erornan financiero.

Prome cu e wega contra Liverpool diasabra, gerente di City, Pep Guardiola, a haya su mes enfrenta un serie di cuestionamento nobo tocante acusacionnan cu su club a comete mas cu 100 violacionnan di reglanan di liga. E severidad di e castigo di Everton a causa speculacion tocante e sancionnan cu por ser impone riba City, cual por inclui un reduccion di un punto of hasta expulsion for di e top division di futbol Ingles.

"Esaki ta dos diferente caso. E no ta mescos, honestamente," segun Guardiola. "Mi a papia cu mi hendenan y nan a bisa cu esaki ta completamente diferente."

E liga a acusa City di decenes di violacionnan, incluyendo dunamento di mal informacion tocante su finanzas durante un periodo di nuebe aña ora el a firma un par di e hungadonan mas miho na mundo manera Segio Aguero y Kevin de Bruyne. E liga a presenta aporximadamente 80 supuesto violacion di su reglanan financiero y a acusa City di 30 mas, cual ta relata na su supuesto fracaso pa coopera cu e investigacion. E liga tambe a investiga Chelsea pa posibel violacionnan financiero bao di su ex-doño, Roman Abramovich.

City a gasta demasiado placa desde cu el a ser cumpra pa e famia di Abu Dhabi na 2008. El a bira un di e ekiponan mas poderoso den Europa y e temporada pasa a gana Primier League, Champions League y FA Cup. E acusacionnan di Primier League a bin despues di un investigacion di cuatro aña y e publicacion di e-mail y documentonan publica—probablemente via hacking—den e revista Aleman Der Spiegel na 2018. E documentonan supuestamente a mustra intentonan pa cubri e fuentenan di e salario di e club den un oferta pa cumpli cu e reglanan di Financial Fair Play opera pa e curpa Europa pa futbol UEFA y e liga.

Si City ser haya culpabel, ta specula cu e castigo por ta mas severo cu Everton, cual a haya e sancion mas grandi den e historia di e liga pa viola su reglanan financiero.

Revancha di siglo entre Team Snor y Sero Blanco!

Shonnan, diasabra anochi 25 di november, cuminsando pa 8'or, la lucha continua! Team Sero Blanco ta purba nan suerte un biaha mas contra nan rival Team Snor, e ekipo cu biaha pasa a masacra Sero Blanco riba un 1 di april! Cos a bay brutal biaha pasa ora cu n'un moda sin precedente e trabuconan bou guia dje beruchte "Snor" Perez a pasa manera un wals di placha asfalt riba Sero Blanco.

E pregunta cardinal ta kico Sero Blanco por tin den tapara cu nan a tribi di reta Snor atrobe ... seña nobo? Pildo di curashi? Carsonsio fura cu fiber? Wel fanaticonan di domino bush-bush, diasabra awor prepara pa otro sambombaso n'e unico y mundialmente famoso Domino Square Garden ora Team Sero Blanco saca nan arma nobo contra Team Snor! Manera di custumber, entrada ta bay ta completamente gratis y pasapalonan lo t'ey totalmente por nada! Bini un bini tur presencia e revancha di siglo entre Sero Blanco "All Stars" y Team Snor, diasabra awor 25 di november cuminsando pa 8'or di anochi.

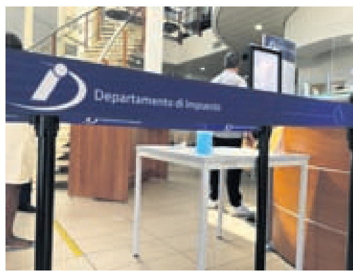
Dia 4 di december ta e ultimo dia pa entrega e declaracion di inkomstenbelasting 2022

E termino di 2 luna extra ta caduca

Departamento di Impuesto ta informa cu dia 4 di december 2023 ta e ultimo dia pa entrega e formulario di declaracion di inkomstenbelasting 2022. E extension di termino (uitstel) cu 2 luna pa esnan cu no a logra entrega nan formulario dia 2 di october 2023, ta caduca y lo no tin mas extension, pa asina mantene e ritmo di trabao cu Departamento di Impuesto a stipula pa procesa e restitucionnan.

Entrega e declaracion di inkomstenbelasting ta un obligacion legal. Door di entrega e declaracion segun instruccion di ley, e contribuyente ta evita cu e ta haya un cobransa (taxativo) cu boet. Ademas pa medio di e declaracion, e contribuyente ta haya e oportunidad pa haci uzo di su derecho di deduci su gastonan.

Por entrega e declaracion di inkomstenbelasting 2022 na oficina principal na Camacuri durante e siguiente orarionan di trabao: 7.45 – 11.30 y 1.15 - 3.30. Ta conseha e contribuyente pa saca un copia di e declaracion prome cu entrega esaki pa su mesun administracion.

Pa mas informacion por tuma contacto cu Departamento di Impuesto na e siguiente numbernan di telefon: 522 7423 of 522 7424. Contribuyentenan por sigui tambe e noticianan oficial di e departamento riba Facebook: https://www.facebook.com/impuestoaruba/ of via www.impuesto.aw pa asina keda bon informa.

Resultado Sorteo 24 november 2023	Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
6331	1241	6255	0077
3355	8107	SUPER5	7671
0575	2032	-	2073

MERDIA	ANOCHI
CATOCHI Sorteo # 4104	CATOCHI Sorteo # 8105
2349	5518
6474	5777
3681	6371
MULTI-X FP	MULTI-X X2
BIG 4 Sorteo # 4104	BIG 4 Sorteo # 7149
1102	8717
1OFF Sorteo # 2160	1OFF Sorteo # 1854
9736	2939
ZODIAC Sorteo # 4104	ZODIAC Sorteo # 5908
0275	3260
Capricornio	Cancer
LUCKY 3 Sorteo # 978	LUCKY 3 Sorteo # 838
140	076
MULTI-X X3	MULTI-X X2

LOTTO 5	
Sorteo #	Joker Letter
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
0 x Match 4+	130.000,-
0 x match 4	
0 x Afl. 12,00	

LOTTO DI DIA	03-19-20-23-30
Sorteo # 6310	Proximo Jackpot
0 x Jackpot	53.000,-
9 x Match 4	
185 x Afl 8,00	

MINI MEGA	01-02-13-17
Sorteo # 1614	Mega Ball: 11
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
3 x match 4	750.000,-
9 x Afl. 500,00	
117 x Afl 50.00	
234 x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 1.125.000,-**

MEGA DI NUMBER KORSOU
Sorteo #

Informacion pa studiante cu ta bay biba na Hulanda

Studiante cu ta bay Hulanda pa sigui nan estudio na aña 2024-2025 por atende e sesion pa combersa tocante studia na Hulanda y tur locual mester cuminsa haci pa prepara pa tuma e paso importante aki.

Stitching Kompas for Students ta presenta Hulanda 101, un sesion anual cu ta tuma lugar dia 29 November 2023 na Biblioteca Nacional Aruba. Hulanda 101 ta un sesion informativo y interactivo pa cuminsa prepara studiante cu ta bay studia na Hulanda. Orario ta di 5pm pa 7pm, y ta completamente gratis.

Pa di dos biaha en persona na Aruba, Hulanda 101 lo cubri e topico nan mas importante pa periodo aki di preparacion; vivienda, studiekeuze, zorgverzekering, lening, siña e metodo pa priorisa actividad y 3 tip esencial pa sobrevivi como studiante na Hulanda (y afo).

Informacion practico:

- Fecha: 29 November 2023
- Orario: 5pm pa 7pm
- Lugar: Biblioteca Nacional Aruba
- Inscribi: https://bit.ly/Hulanda101-November2023-PR

Pa mas informacion, tuma contacto cu:
Nomber: Viviana Lopez Paz
Whatsapp: +31614183830
Email: connect@kompasforstudents.com
Facebook y Instagram: @kompasforstudents
Website: www.kompasforstudents.com
Boilerplate:
Stichting Kompas for Students ta un fundacion Hulandes crea door di studiante Arubiano. Nos meta ta pa guia y sostene studiante den nan preparacion pa studia afo y durante nan prome aña na Hulanda. Durante e trayectorio aki nos ta brinda diferente workshops y actividad riba topiconan manera mental health, finanzas, nutricion y hopi mas.

King Classic Sudoku

					1	8	5	
				9			2	3
		4	3					1
		5	2		7		9	
2								4
		7	9					6
7							4	2
		3		6	4		8	
		1			8			

Difficulty: ★★★★ 11/25

Clasificado
ECONOMICO
aviso@bondia.com

SERVICIO PUBLICO
Nos ta chapi, corta y planta mata, brinda tur servicio cu bo cura mester. Tira sushi afo,
Tel. 738 1908

TA BUSCA
Don Jacinto Restaurant
Se solicita "Personal para Cocina". Interesados comunicarse al
Tel. 297 699 5010
217145

TA BUSCA
Aluminiun fabricador
Pa mas informacion yama
Tel. 585 5510
217139

SERVICIO PUBLICO
Masaje reductores, terapias para el dolor, terapia infraroja, kinesiotape, tratamiento faciales
Avicenastraat #18 local A
Tel. 566 1412 /561 8520

SERVICIO PUBLICO
Ta traha y renoba Cas drecha dak, ta basha vloer, pleister, verf cas, traha cura, pega mosaico
Tel.563 4168

SERVIO PUBLICO
Ta ofrece pa verf y chapi cura bon prijs. Nos ta hiba e sushi. Yama pa mas informacion na
563 4828 / 5679610

SERVICIO PUBLICO
Buscando auto pa huur y na bon prijs? yama nos
Tel. 593 9953/ 593 8453

TA BUSCA
Kiko Riko Restaurant & Bar
Se solicita "Personal para Cocina". Interesados comunicarse al
Tel. 297 699 5010
217146

TA BENDE
Caha di Orgel aña 1997, 6 cylinder cu su loudspekers
Fls.14.000 por yama
Tel. 593 9614
Mr. Loy Ras 749 2533

SERVICIO PUBLICO
Nos ta haci trabou di plomeria, electricidad, hardineria incluye hiba sushi
Handy man.
Tel.742 6250

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece pa cuido di mucha di dialuna pa diabierna y weekend. Pa informacion
Tel. 558 7310

SERVICIO
Reforsamo papiamento-españo, of españo pa papiamento pa hende mayor y mucha
Tel. 563 4641

SERVICIO PUBLICO
Mi ta chapi, lanta sushi, corta mata, transporta frigidaire, was-machine biew, drecha cas, etc.
Tel. 564 1979

SERVICIO PUBLICO
Limpiesa pa cas y auto
Presure wash cura di cas
Laba muebles, laba tapijt
laba vloer
Tel. 593 9464

SERVICIO PUBLICO
Pa trabou di data-entry of update di bo administracion pls contact:
Tel.568 2339

TA HUUR
Camber cu tur cos inclui na Playa
Tel. 564 1979

TA OFRECE
Servicio pa hacer limpieza y cuido de niños
Pa mas informacion
Tel. 569 3253

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio pa haci reparacion di porta, ventana y hopi mas. Pa mas informacion
Tel. 563 6762

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio di electricista en general corto circuito y mantencion
Tel.566 5026

Sushi den cura?
Ta piki sushi cu pick-up grandi pa Afl 75,= pa buelta.
Yama nos na
561 4297 of 561 5179

TA HASI
Trabou di **Pleister 14fl mts², Pintura, Patios y Bloki**
Tel : 6302305

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco

Den marduga y mañan: parcialmente nubla cu un awasero pasahero

Temperatura maximo 31 grado Celsius
Temperatura minimo 27 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 32 pa 40 grado Celsius
UV index: 8

Bahada di solo : 6:11 pm
Subida di solo : 6:42 am.

Biento:
Modera for di direccionnan oost-noordoost te oost-zuidoost; forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo).
Den dia basta fuerte te posiblemente fuerte; forsa 5 te 6 (31 te 50 km/ora, 17 te 27 nudo).

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Sobranan di un frente friu ta wordo transporta cu e biento pa region local. Esaki lo trece de bes en cuando mas nubia den nos area cu principalmente den oranan di marduga y mainta un awasero breve. Sobra di dia tempo lo keda seco.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil te modera, entre 2 pa 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: generalmente modera cu olanan entre 4 pa 5 pia.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Trupiaal	San Nicolas
Tel. 583 8560	Tel. 584 5712

EMERGENCIA	911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

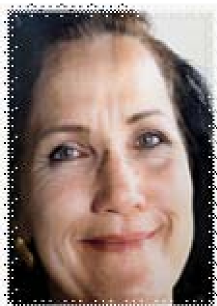
Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Señor ta mi wardador, mi no tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
salmo 23

Cu profundo tristeza, pero agradecido pa tur su alegría, sinceridad y gran amor cu ela duna na tur esnan rond di dje; ta participa fayecemento cristianamente di nos esposa, mama, abuela, ruman, tanta y madrina hopi stima:

Anna Bartola Angela

† 21 november 2023

Na nomber di su:
Mayornan: †Esteban Angela y esposa †Rosa De Lima Angela-Henriquez

Esposo: Rudolf Yarzagaray

Yiunan: Louisanne Yarzagaray
Henriëtte Yarzagaray y esposo Jacques Odryzynski
Rudy Yarzagaray

Nieta: Mianna Iva Yarzagaray y su mami Evelina Rodriguez

Rumannan: †Marco Angela
Rufo Angela y esposa Filomena Angela-Boekhoudt
Maria Curiël-Angela y esposo Ambrosio Curiël
Matias Angela
Martes Angela
Helena Angela
Aymond Angela y esposa Geraldine Angela-Croes

Mescos ruman: Maria Kristo

Subrino y subrinananan: †Jose, Francis, Sergio, Jaïro, Joshuah, Dinah, Shanouska, Sandro, Ru-Ann, Rosa, Jairo, Roderick, Kevin, Luigi, Antwan, Aydan y nan famia.

Tur swa y cuñanan, primo y primanan, ihanan, amigonan, bisiñanan, conocinan, amistadnan y nan famia na Aruba y Hulanda. Tur boso nombernan ta den curazon di nos ser keri.

Mas tur esnan cu ta jegá na famianan Angela, Henriquez y Yarzagaray.

Ta invita pa condoleer y asisti na acto di despedida cu lo tuma lugar diasabra 25 di november 2023 na Aurora Funeral Home, parti mainta di 9 or pa 11 or. Después cremacion lo tuma lugar den seno familiar.

Ta duel nos cu despues di e despedida nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Salmo 131
"Serca Dios mi ta na paz
manera un yiu serca su mama."

Cu dolor na nos curason pero conforme cu boluntad di Dios nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima

Benjamin Rogelio Angela

mihor conoci como "Roy"
*31-03-1952 - †22-11-2023

Na nomber di su
Esposa: Ludwina Angela-Hernandez

Rumannan:
†Crismo y †Shon Mina Angela y famia
†Maca y †Benny Flanegin y famia
†Goy y †Tila Angela y famia
Metty y Dian Deluvia y famia
†Olga Geerman y famia
Pedro y †Hilda Angela y famia
†Reina Angela y famia
Maria Angela y famia
Sita Arends y famia
Eric Dirks y famia
Chino y Leichin Thiel y famia

Cuñanan:
Dora Koolman y famia
Catharina Hernandez na Hulanda

Su amigo di cas: Booshi Curiel y demas amigonan mucho hopi pa menciona.
Su iha: Rose-anne Deluvia

Subrino y subrinanan, primo y primanan, grupo di oracion "Hesus ta e caminda", su coleganan di radio y amigonan di deporte.

Demas famia: Angela, Werleman, Hernandez, Flanegin, Deluvia, Geerman, Arends, Dirks, Thiel, Maduro, Croes, Agumbero, Coffie, Ras, Willems, Curiel, Koolman y Paesch.

Ta invita pa e acto di entiero cual lo tuma lugar dialuna 27 november 2023 di 2:00-4:00 p.m. na Royal Funeral Home. Despues lo sali pa santana catolico Sta. Maria na Sta.Cruz.

Oportunidad pa condoleer: diasabra 25 november 2023 di 7:00-9:00 p.m. na Royal Funeral Home.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Mi no a muri, Ta pesey
mi no a bisa ayo.
Mi a habri mi halanan
bunita y silenciosamente
a bula bai na
mi lugar di sosiego cerca
mi Tata Celestial Boso a
keda atras.
No laga tristeza domina
boso, keda den union cu
otro pa mi alma.
Esey lo ta un alegria
pami.

Cu inmenso dolor y tristeza den nos curason pero agradecido pa tur locual e la significa pa nos,nos ta anuncia cu a bay drumi pa semper den brasa di Señor nos esposo, tata, welo, ruman, omo, subrino, sua y amigo stima:

Francisco Albertico Kock

"Tico"

Na nomber di su:
Esposa stima: Prisca Kock-Kelly
Yiunan stima: Ranson Kock y Edline Hart
Rygel Kock
Nieto stima: Aäron Kock
Mayornan: † Chico y † Jeta Kock-Franken
Rumannan: Judith y Jossy Boekhoudt-Kock
Lienchi y Roly Thiel-Kock
Angie Kock y Toy Koolman
Sobrino(a)nan: Jair Boekhoudt
Jarianne Boekhoudt
Reugene Kock y Gelianne Kelly
Sobre sobrino(a)nan: Alisha, Ivanka, Surih y Felan
Consuegro(a): Edwin y Ludwina Hart
Swa y cuñanan: † Frans Kelly y yiunan
Ida y Bencho Frank y yiunan
Jerry y Mirna Kelly y yiunan
Fay Kelly y yiunan
Maria y † Jorge Lampe y yiu
Betty y Francisco Ramos y yiunan
Deta Kelly y yiunan
† Tinchi Kelly y yiunan
Jovita y Nel Kock y yiunan
Omo y tantanan: † Etty y † Wichi Maduro, † Nicolaas Franken, Loreto y † Olivia Franken, † Camilio y Sila Franken, † Minguel y Elsa Franken, Dolfi y Yolanda Franken, † Mena I Chem Thiel, † Lunita y † Pedro Rasmijn, † Jati y † Ofelia Kock, † Mario y Denisia Kock, Adolf y Margo Kock, † Tochi y † Raquel Kock, † Frenk Kock, † Adi y Cielo Kock y nan famianan

Omo Grandi: Chimbo Jacobs y Famia
Amigo(a)nan di cas: Efrem Lacle, Feli Yarzagaray, Carla Moreno, Robby Oduber
Manera yiunan p'e: Kenny Kock, Marvin Kock, Rocco Kock, Karlson Peterson, Marver Guedez, Antonio Romney
Ayudantenan: Nina y Alvin Brito-Kelly, Angelo Kelly
Primo y primanan, su ihanan, bisiñanan, amigonan, amigonan musico, amigonan di Jeep, amistadesnan den sector Turistico, cliente y amigonan di Maximum Fitness Club & Sharp Productions & Entertainment y demas personanan yega na dje.

Y demas famia: Kock, Kelly, Hart, Boekhoudt, Thiel, Koolman, Moreno, Frank, Lampe, Ramos, Franken, Maduro, Rasmijn, Erasmus, Dirksz, Jansen, Jacobs, Fingal, Flanegin, Bremo, Bremer, Tromp, Yarzagaray, Lacle, Van Der Biezen, Winterdaal, Gutierrez, Croes, Nicolaas, Johannes na Curaçao y demas famianan na Miami, Hulanda, Bonaire y Spaña.
Acto di condolencia lo tuma lugar diasabra 25 di november 2023 na Aurora Funeral Home for di 7'or pa 9'or di anochi.
Ta invita pa e acto di entiero cual lo tuma lugar diamars 28 di november 2023 saliendo for di Misa Santa Filomena na Paradera pa 4'or di atardi y despues pa Santana Catolico Pastoor Kranwinkel na Paradera. E restonan mortal lo ta reposa for di 12'or di merdia den Misa Santa Filomena na Paradera.

Nos kier a pidi nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida un of otro famia of conocir Ta lamenta cu no por ricibi bishita di condolencia na cas

Deseo di famia ta pa bin bisti na colornan alegre/tropical

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, a mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Micael Angel Peguero Valdez

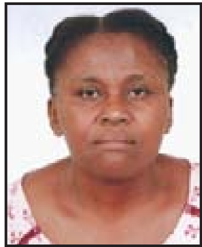
Cariñosamente yama: "Miki"
*28-12-2006 - †24-10-2023

Na nomber di su:
Mama: Rose-Andre
Tata: Manuel Peguero Valdez
Rumannan:
Estanley
Yker-Andrès
Richard
Noa
Sobrinonan: Qvion, Qiomi, Bryan
Wela: Sonia Vrolijk
Estela Jeanti
Welo: Angel Emilio
Tanta:
Wendy
Viany
Griselda
Nicole
Nadesh
Sofony

Omo: Onell
Prima: Dina, Eli, Estefani, Geraldine, Alina, Stacy, Stephany, Gigi, Jeandri, Jeritza

Acto di entiero ta tuma lugar diasabra 25 di November 2023 na Aurora Funeral Home di 2:00 pa 4:00 pm, despues saliendo pa Santana catolico na Paradera.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Enante Chery-Ixamma

*08-02-1968 †18-11-2023

Na nomber di su:
Casa: Denis Chery

Yiunan Jephte Chey, Denilaire Chery, Carlène Chery, Eldoune Chery

Yiu adopta na Aruba: Sherline Milrose

Primonan na Aruba: Nicomel Mentor, Roland Luxamma, Eny Derosier

Acto di condolencia lo tuma lugar na Aurora Funeral Home, Dialuna 27 November 2023 for di 7or te cu 9or di anochi.

Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home Diamars 28 November 2023 di 2'or pa 4or di atardi despues lo ali bai pa santana central na Sabana Basora.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di Dj"E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Cu inmenso dolor y tristesa den nos curason, pero agradecido pa tur locual e la significa pa nos, nos ta anuncia cu a bay drumi pa semper den brasa de Señor:

Sra. Sara Maria Laclé-Kock

Mihor conoci como "Sarita"
*03-05-1935 - †23-11-2023

Na nomber di su:
Esposo: †Efigenio "Fe" Laclé
Yiunan:
†Edwigus "Patan" Laclé y famia
Erwin "Cora" Laclé
Efigenio "Efi" Laclé y famia
Edmond "Chico" Laclé y famia
Elvin "Chapin" Laclé y famia
Elmira "Mia" Laclé y famia
Mayornan:
†Augustin Kock y †Johanna Kock-Koolman
Nieto y nietanan:
Shardee y famia
Evangerino y famia
Jemilex y famia
Evion
Michelmira y famia
Michel
Natasha y famia
Giandray y famia
Gialvin
Elvin
Bisanieto y bisanietanan
Su bisanieta Gradyanne cu tabata bishite y yude hopi
Rumannan:
Julian Kock y Buelah y famia
Angel Rosendo Kock y famia
Mesco cu su ruman:
Bibiana Ivonne Kock-Martijn
Sobrino y sobrinanan, sua y cuñanan, primo y primanan, su ihanan stima.
Su bon bisiñanan, conocirnan y demas famia cual ta mucho pa menciona.
Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diaranson 29 di November 2023 di 2'or pa 4'or di atardi. Despues lo sali pa Santana Catolico na Sta Cruz.

Disculpa nos si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Drenta su portanan cu gradicimento,drenta su tempel cu cantica di alabansa,
glorific'e, bendiciona su Nomber.
Salmo 100:4

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Alric Optato Winklaar

*12-04-1962 - †21-11-2023

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Amor semper ta persevera, semper ta kere, semper ta spera y keda soporta,
Tres kos ta keda: Fe, speransa y amor; pero esun di más grandi ta amor.
Si, amor ta más poderoso cu morto, skapa di pashon mes
Imposibel cu scapa di graf. Su chispanan ta chispa di candela, e canto di tur canto bo por scohe.
1 korintionan 13

Cu inmenso tristeza na nos curason, pero conforme cu boluntad di Señor nos ta anuncia fayecimento di:

Zynara Lisette Croes-Willems

Cariñosamente yama: "Nany"
*09-07-1983 - †19-11-2023

Na nomber di su:
Casa: Pablito Alex Croes
Mayornan:
†Casimira Willems y Julio Solognier
Suegro(a):
†Raul Craane y Isabel
Mescos cu mama:
Mena y Nohelia
Madrina:
Helen Willems-Brils
Padrino:
Andres Willems
Su rumannan na Hulanda
Subrino stima:
Zay
Swa:
Daniel Craane
Tanta y omonan:
Shonpe y Bernadette Willems y famia
Emma Lacle y famia
†Carlos y Mildred Willems y famia
Andres y Mena Willems y famia
Luis y Rebecca Willems y famia
Mariano y Altagracia Willems y famia
Dominica y Chen Kock y famia
Carol y Eduardo Ras y famia
Roberto y Mary Willems y famia
Rudolf y Helen Willems y famia
Olinda Perez y famia
Tina y Esteban Koolman y famia
Mena y Andres Willems y famia
Ignacio y famia
Simon Maduro y famia

Su cachonan stima: Pepe, Lupe, Barbie, Maya
Amiga di cas: Anchi, Aki,
Amigonan: Enrique y Nervis
Comer: Janine Dirksen
Comper: Alvin Oduber

Tur su coleganan di Setar y Marriott
Supervisor stima: Jacky Franken
Oportunidad pa condolencia: Aurora Funeral Home, diabierna 24 di November 2023 di 7:00 pa 9:00 pm
Acto di despedida ta tuma lugar na Pray Funeral Home, diasabra 25 di November 2023 di 2:00 pa 4:00 pm
Enbes di flor of krans un donacion pa dyalyse afdeling lo ta altamente aprecia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Bendicion y bondad di Señor ta compañami tur dia di mi bida, lo mi biba den cas di Señor henter mi bida largo.

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Paulina Beatrice Quandt Almazo

*10 februari 1938 - †23 november 2023
Viuda di Genaro Mario Quandt

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Famianan Palestino ta celebra libertad di menornan y muhenan den intercambio di prizonero den e guera

(AP) - Mas di 3 decena di prizonero Palestino a bolbe back cas na West Bank riba diabierna durante nan libertad for di prizonnan Israeli como parti di e alto al fuego entre Israel y Hamas.

E procesion di e prizoneronan libera, algun acusa di ofensanan menor y otronan acusa den atakenan, na un checkpoint pafo di Jerusalem a atrae cantidadnan di Palestinonan cu tabata aplaudi y grita pa duna nan bon bini. 15 mucha homber hoben, tur den uniform di prizon sushi y yen di agotacion tabata cana riba caya na man di nan tata cu lagrima den wowo. Algun di esunnan libera a ser brasa cu bandera di Palestina y otronan den banderanan berde di Hamas.

“Mi no tin palabra,” hoben di 17 aña Jamal Brahma, ken a caba di ser libera, a expresa na e reporteronan para pafo. E forsanan Israeli a aresta Jamal na su cas na e ciudad Palestino Jericho y a detene sin ningun acusacion ni huicio.

E libertad di e prizoneronan Israeli a bini oranan despues cu decenas di rehen, incluyendo 13 Israeli, a ser libera for di captividad na Gaza den e intercambio inicial di e rehennan Israeli y prizoneronan Palestino durante e alto al fuego di 4 dia cu a cuminsa diabierna. Aunke e atmosfera tabata festivo na Beitunia, tambe tabatin hopi hende cu tabata vigilante y preocupa.

E gobierno Israeli a ordena polis caba tur celebracion a causa di e libertad aki. Forsanan di siguridad Israeli na un punto a tira gas den e gruponan di hende causando cu nan mester a huy cu lagrima y grito di dolor. “E ehercito ta purbando di kita e momento aki for di nos pero nan no por,” Mays Foqaha a bisa mientras e tabata brasa su amistad di 18 aña cu a ser libera.

E detenidonan libera riba diabierna ta inclui 24 hende muhe, kendenan a ser sentencia a causa di intento di stacamento y otro atakenan contra forsanan Israeli. Otronan tabata acusa di a incita odio riba rednan social. Tambe tabatin 15 teenager masculino, mayoria di nan acusa di tira piedra y “sostene terorismo,” un acusacion cu un definicion sumamente amplio cu ta ilustra Israel su accion contra hobennan Palestino ken nan ta considera violento den e teritorio ocupa.

Pa famianan di ambos banda, e noticia di e intercambio a causa un combinacion di felicidad y angustia.

Prome Minister di Irlanda ta condena manifestantenan anti-inmigrante na Dublin

(AP) - Irlanda su Prome Minister riba diabierna a condena manifestantenan anti-inmigracion cu a manifesta na Dublin despues cu 3 mucha a ser staca, bisando cu e manifestantenan simplemente tabata kier causa caos, no proteha e pais su manera di biba.

Polis a haci un cantidad di aresto diabierna anochi mientras nan a cuminsa un operacion na Dublin pa sigura cu diahuebs su desorden no ripiti. Un cantidad di persona a ser hiba den van di polis despues di varios conflicto. A aresta 34 persona despues di diahuebs anochi ora cu mas di 500 persona a horta na tiendanan, pega autonan na candela y tabata tira piedra na autoridadnan pa control di e personanan. E violencia a cuminsa despues cu rumornan a cuminsa circula cu un nacional di exterior ta responsabel pa un atake cu a sosode na un scol di Dublin diahuebs atardi. Autoridadnan no a revela e sospechoso su nacionalidad.

Prome Minister Leo Varadkar a bisa cu Irlanda su capital a pasa door di dos atake, un riba muchanan inocente y otro y riba e “sociedad y ley. E criminalnan aki no a haci loke nan ta haci pa motibo cu nan ta stima Irlanda, nan no a haci esaki paso nan kier proteha e hendenan di Irlanda ni tampoco cu patriotismo. Nan a haci esaki pa motibo cu nan ta yen di odio, nan ta stima violencia, nan ta stima caos y nan ta stima causa dolor na otronan.”

E mucha muhe di 5 aña tabata den condicion critico na hospital di Dublin y e ayudo di e docente tabata den condicion serio, segun polis a reporta. Un otro mucha di 6 aña te ainda ta ricibi tratamento pa heridanan menos serio y otro mucha por a sali for di hospital despues di e anochi. E sospechoso, ken a ser gara pa testigonan, ta hospitalisa den condicion serio.

ARUBA VANDAAG®
Zaterdag 25 november 2023 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Sinterklaas is op Aruba met zijn Pieten

Pagina 2

Regering wacht op bevestiging van Den Haag overeenkomst voor aanpassing van LAft

Pagina 5

Nu dat de Nederlandse verkiezingen voorbij zijn, begint het proces van de kabinetsformatie

Pagina 8

Waarom we niet zoveel...
Hernieuwbare energie hebben...

In onze editie van gisteren stond een interessant artikel over alternatieve manieren om zonne-energie aan te wenden, bijvoorbeeld op een geïndividualiseerde wijze, waarbij men niet langer afhankelijk is van het landelijke elektriciteitsnet. Naast het technische aspect van de zaak werd ook het onderwerp van het weinige animo dat bij de burger bestaat om in de richting te investeren, aangeroerd. Een standpunt dat zeker aandacht verdient, en waar overigens enige tijd geleden (mei 2023) onze eigen Sociaaleconomische Raad (SER) een rapport aan wijdde. We gaan dit rapport hier niet samenvatten, geïnteresseerden kunnen het vinden op de website van SER Aruba (ser.aw), maar gaan hier wel aandacht besteden aan enkele van de kwesties die in deze studie aan de orde zijn gesteld. Wij moeten wel zeggen dat deze entiteit zelf meer zou kunnen doen om hun goed gefundeerde mening meer weerklank in de gemeenschap te laten hebben. In ieder geval hebben we bijvoorbeeld gezien dat er aandacht wordt besteed aan de economische realiteit van veel huishoudens, als we het hebben over de mogelijkheid om te investeren in alternatieve energiebronnen, zoals zonne-energie. Om te beginnen moeten we rekening houden met de financiële situatie waarin veel gezinnen zich momenteel bevinden. Het is waar dat zonnepanelen en de benodigde apparatuur de laatste jaren behoorlijk goedkoper zijn geworden. Het blijft echter een feit dat hoe dan ook de kosten te hoog zijn voor het budget dat de gezinnen met de minste middelen hebben. En daarbij hebben we het niet alleen over degenen die in de officiële armoedecategorie vallen, maar ook over de grote groep die bijvoorbeeld minder dan Afl.3000 per maand heeft om alle kosten van te betalen. Met de laatste prijsverhogingen in met name in voedsel-en transportuitgaven, is op dit niveau investeren in zonnepanelen een droom die niet zal uitkomen.

Daarmee zijn we nog niet ingegaan op de andere obstakels die iemand tegenkomt op het moment dat men geïnteresseerd zou zijn om iets te ondernemen. De problemen die moeten worden opgelost om een geïntegreerd systeem te hebben, met de hulp van en integratie in onze nationale onderneming voor de stroomvoorziening, lijken misschien relatief haalbaar voor een goed geïnformeerd persoon op dit gebied, maar voor iemand anders moet dit lijken op een niet te beklimmen berg. Het kan bijvoorbeeld zijn dat de elektrische installatie van het huis niet geschikt is om de energie-installatie te ontvangen, die moet worden gekoppeld aan het netwerk. Dit zou extra kosten betekenen, en dat is nog maar net het begin. Wat te denken over de toestand van het dak van het huis; is het geschikt om het extra gewicht te dragen dat de panelen met zich meebrengen? En als dit alles is opgelost, komt de volgende vraag: is het huis je eigendom om zelf te beslissen dat je zonnepanelen op het dak gaat plaatsen? Of het wordt gehuurd en ziet de eigenaar van het pand je al aankomen om extra kosten voor hem voor te stellen...? Op deze wijze kunnen we al een vrij groot percentage van onze bevolking uitsluiten dat noch de middelen noch het eigendom heeft om aan zoiets te beginnen. Wat dan overblijft is het financieel meest bevoorrechte deel van de bevolking dat zoiets kan financieren, ook omdat ze toegang hebben tot geleend kapital, mochten ze het zelf niet kunnen of willen financieren. Simpelweg gesteld heeft de overgrote meerderheid van onze bevolking, die bijvoorbeeld ook geen toegang heeft tot een hypotheek, ook geen toegang tot kapitaal voor dit soort projecten, waarvoor makkelijk een aflossingsplanning van leningen in zeven tot acht jaar nodig is.

Dit alles leidt ons tot de volgende vraag: Waarom zijn er niet meer initiatieven om bijvoorbeeld bedrijven aan te moedigen om deze richting in te slaan? Als een bedrijf een eigen gebouw heeft, is het dan niet veel haalbaarder om zoiets te overwegen, samen met de bank die ze toch al hebben als bedrijf? We zien echt niet zoveel initiatieven in deze richting, en we zien ook geen daling in het energieverbruik door bijvoorbeeld betere isolatie van gebouwen. Het antwoord is misschien dat we allemaal in de richting kijken van..., de overheid. Het is een terechte vraag wat je van de overheid kunt verwachten, want zelfs in welvarende landen is de overheid de speerpunt van de duurzame energiesector, zoals in Nederland en Duitsland. Zonder de uitgebreide subsidieprogramma ' s en een goed ontwikkelde zakelijke dienstensector zouden ze ook niet de doorbraak hebben bereikt die in het afgelopen decennium te zien is. Natuurlijk kunnen we constateren dat de regering de intentie heeft uitgesproken om meer in de richting van hernieuwbare energie te gaan, maar in de praktijk is er niet zoveel vooruitgang te zien. Momenteel heeft Aruba in "real time" bij het energiebedrijf WEB Aruba NV, 3,5 MW energie die afkomstig is van zonne-energie, dus alleen overdag. Dat is net iets boven de geïnstalleerde capaciteit van het zonnepark op de luchthaven, om nog maar te zwijgen van het zonnepark in San Nicolas, normaal gesproken goed voor 6 MW, waar niemand het meer over heeft terwijl het niets produceert... Bovendien komen we kennelijk niet verder met het project – dat voor velen controversieel is – van het overstappen op vloeibaar gas in plaats van zware stookolie, wat onze 'carbon footprint' zou moeten beperken. De eerste MOU met het Amerikaanse bedrijf Eagle LNG dateert van januari 2021, maar de eerste spade moet nog de grond in... Het lijkt ons dat ook in deze kwestie het enige motto dat van toepassing is wat in het Spaans zo mooi "Sálvese quien pueda" heet. ("Redde zich wie zich redden kan"). Degene die geld heeft en zin heeft, doe iets voor jezelf.

Sinterklaas is op Aruba met zijn Pieten

Afgelopen zondag kwamen veel kinderen met hun ouders naar de haven van de Aruba Ports Authority om Sinterklaas en zijn Pieten een warm welkom te heten. Ze zijn op Aruba aangekomen om hun viering te vieren.

Zoals de regering van Aruba heeft gemeld, nadat ze van het schip waren gekomen en alle aanwezige kinderen begroet hadden, gingen Sinterklaas en zijn 85 Pieten in een parade waar verschillende shows en activiteiten waren georganiseerd voor alle kinderen. De parade was levendig en werd aangemoedigd

door Tanchi Esmee. Voorop liep Massive Brassband om een van de zoetste seizoenen voor onze kinderen te beginnen.

Premier Evelyn Wever-Croes stond voor het kantoor van het bestuur om de mooie parade bij te wonen en had daar de gelegenheid om deze speciale dag met alle kinderen te delen. De premier drukte uit dat deze prachtige traditie altijd groots gevierd is en dit was duidelijk te zien aan de menigte die vol spanning aan de zijlijn stond om Sinterklaas en zijn Pieten welkom te heten.

Secretaris van Staat van Nederland Van Huffelen niet eens met Aruba vanwege haar "koloniale gedrag"

In een artikel van 18 november op de website Volkskrant.nl werd gemeld dat staatssecretaris Alexandra Van Huffelen verrast is door de recente felle kritiek van minister van Financiën en Cultuur Xiomara Maduro, die Van Huffelen beschuldigt van koloniaal gedrag en gebrek aan gevoeligheid ten aanzien van het slavernijverleden in het Nederlandse Caribisch gebied.

Vorige week donderdag gaf premier Evelyn Wever-Croes haar steun aan minister Maduro. Van haar kant verzekerde Van Huffelen aan ANP dat kolonialisme en slavernij "niet overeenkomen met de manier waarop ze met de Caribische landen in het Koninkrijk heeft samengewerkt."

Van Huffelen, die verantwoordelijk is voor de reguliere dialoog met Aruba over financieel toezicht en de uitvoering van projecten met betrekking tot het Herdenkingsjaar Slavernij, beweert dat deze samenwerking is gebaseerd op gelijkheid en respect. "Dat is wat ik ook van mijn collega's in het Koninkrijk vraag."

Minister Maduro was aanwezig bij de bijeenkomst van de Genootschap Nederland Aruba op de Herdenkingsdag Slavernijverleden op 11 november 2023 in Den Haag, Nederland. In haar toespraak uitte de premier haar teleurstelling over de manier waarop "aan de ene kant binnen het Koninkrijk der Nederlanden excuses worden aangeboden voor het slavernijverleden, maar aan de andere kant in onderhandelingen over herfinanciering en terugbetaling van schulden die met Nederland zijn aangegaan om de pandemie te overleven, ervaren we een behandeling die ons 160 jaar terug in de geschiedenis brengt, naar de tijd waarin de koloniën winst moesten maken."

Daarnaast legde minister Maduro uit dat "vanuit het BZK-departement waarmee het Arubaanse team onderhandelde, ze beter hadden kunnen doen dan het accepteren van een rente van 6,9% die gedurende de 20 jaar dat Aruba moet betalen voor de schuld, zou resulteren in een winst van 300 miljoen florin ten koste van het Arubaanse volk. Het gaat hier om een noodhulpverzoek op basis van artikel 36 van het statuut in tijden van een pandemie en het opleggen van een 'strafboete' hiervoor is geen behandeling die vrijgevigheid weerspiegelt, maar eerder een nieuwe vorm van slavernij."

Aan het einde van haar toespraak informeerde minister Maduro de aanwezigen dat het Ministerie van Financiën en Cultuur niet langer deel zal uitmaken van de agenda voor het herdenken van de afschaffing van de slavernij in het Koninkrijk der Nederlanden. "Alle werkzaamheden worden 'tot nader order' stopgezet en de belangrijkste reden hiervoor is de manier waarop met elkaar wordt omgegaan in de onderhandelingen over de herfinanciering van de schuld van de pandemie, en de 'strafboete' van 300 miljoen florin die het Arubaanse volk moet betalen voor noodhulp op basis van artikel 36 van het statuut."

Minister Maduro sloot haar toespraak af met een oproep "tot diepgaande reflectie in het Koninkrijk der Nederlanden, zodat we echt kunnen herstellen van het denken en de behandeling die tot een gebrek aan respect en begrip heeft geleid."

In het artikel op de website Volkskrant.nl werd opgemerkt dat Van Huffelen "tot nu toe geen enkel signaal heeft ontvangen dat Aruba daadwerkelijk de samenwerking wil opschorten en wat dat concreet betekent."
Bon Dia Aruba vroeg premier Evelyn Wever-Croes of deze verklaringen, die in strijd zijn met wat de premier zelf heeft gezegd over de onderhandelingen met Nederland, invloed zouden hebben op de lopende onderhandelingen. Hoewel er geen direct antwoord werd ontvangen, besprak de premier het onderwerp tijdens een interview op het programma NoticiaCla Live op woensdagavond. "Het heeft geen invloed," zei ze.

Tijdens het programma beantwoordde Wever-Croes de vraag of de controversiële toespraak van Maduro in lijn was met de steun van de regering van Aruba, waarop ze antwoordde: "Ja, ik steun het."

Dit nadat het parlementslid van de MAS-fractie, Marisol Lopes Tromp, de gebrek aan "eenheid in aanpak" ter sprake bracht, waarbij Wever-Croes meestal verwijst naar respectvolle en goede onderhandelingen met Nederland, terwijl Maduro aangaf dat de behandeling die zij krijgt gebrek aan respect toont en vergelijkbaar is met "een nieuwe vorm van slavernij." Toch geeft Wever-Croes nu aan dat er geen tegenstrijdigheid is in hun standpunten, maar dat ze hierover "op verschillende momenten heeft gesproken" voordat Maduro naar Nederland ging.

In het redactioneel van Bon Dia Aruba van 15 november 2023, waarin ook de minister van Financiën nota van heeft genomen, wordt opgemerkt dat de eis van een hoger percentage van Nederland voor de lening al eerder door Bon Dia Aruba als op zijn minst een minder elegante zet van de Nederlandse regering is beschouwd, wat voortkwam uit hun frustratie over het feit dat na meer dan drie jaar proberen om de (financiële) zaken met de regering van Aruba af te handelen, ze geen vertrouwen meer hadden dat deze zaken op een vriendelijke en vruchtbare manier konden worden geregeld. Om precies te zijn: ze hadden er geen vertrouwen in dat als ze een nieuw protocol zouden overeenkomen, Aruba deze zou accepteren en de overeengekomen wijzigingen in de wet op het financieel toezicht van Aruba zou opnemen.

En begrip hiervoor, want er is op dit moment nog geen enkele garantie dat de afspraken waar premier en de staatssecretaris de komende dagen over moeten onderhandelen, zonder problemen zullen worden goedgekeurd, zonder dat de regeringspartijen in de Staten herhalen wat er in 2019 is gebeurd, met de wijzigingen die volgens het protocol in de lokale wet moeten worden opgenomen.

Onze redactie heeft de concrete vraag gesteld aan onze premier en zij heeft verklaard dat als er in het parlement amendementen komen die niet in overeenstemming zijn met Nederland, zij weer contact moet opnemen met de Nederlandse regering... Terwijl de dagen verstrijken, horen we geen enkele vooruitgang in deze kwestie.

We sluiten politici op...
Maar lossen niets op...?

Aruba loopt voorop in de 'wedloop' om te zien wie de meeste politici heeft die wegens corruptie zijn of zullen worden opgesloten. In een artikel in onze editie van gisteren hebben we dergelijke gevallen van het recente verleden samengevat, om precies te zijn sinds het begin van deze eeuw. Als we verder in het verleden waren gedoken, hadden we op meer gevallen kunnen stuiten, maar we hebben het maar daarbij gelaten. In totaal hebben we zes gevallen van aangeklaagde parlementsleden/ministers besproken, die in sommige gevallen al strafrechtelijk zijn vervolgd.

Aan de ene kant kunnen we dit als iets positiefs zien, want er wordt toch kennelijk iets gedaan tegen deze corruptie. Dat weerhoudt ons er niet van om te blijven zitten met de schaamte dat dit alles in ons land gebeurt, terwijl we erop moeten kunnen vertrouwen dat we mensen aan het hoofd van ons land hebben die we kunnen vertrouwen. Dat roept ook de vraag op hoeveel gevallen er nog zijn waarin justitie (nog) niet bij dageraad aan de deur is komen kloppen...

Wie zou durven beweren dat er niet nog meer corruptiezaken zijn?

Laten we het bijvoorbeeld hebben over het proces van verblijfsvergunningen. Begin jaren 2000 was er het geval van een directeur van het departement voor vreemdelingenzaken die verantwoording moest afleggen over de zaken die zijn vrouw en zoon dreven in de afhandeling van verblijfsvergunningen en waarbij zij konden rekenen op een soort "open door policy" bij zijn departement. Daarnaast het geval van de minister van justitie die onder Nederlandse druk de portefeuille van toelating van buitenlanders moest overdragen aan zijn collega, toentertijd belast met infrastructuur. Na 2009 kwam de deze portefeuille niet meer terug naar justitie, maar werd samen met infrastructuur gehandhaafd. De volgende minister van infrastructuur en migratiezaken werd aangeklaagd en is tot nu toe in eerste instantie veroordeeld voor corruptie bij infrastructuur, wat uiteraard goed is, maar waarom is het toelatingstraject niet aan een onderzoek onderworpen? Dat zou niet zo vreemd zijn geweest, want een collega ging de cel in voor het tegen betaling leveren van de zogeheten "ontheffingen" op het verplichte positieve advies met betrekking tot de arbeidsmarkt, maar het Openbaar Ministerie is kennelijk 'vergeten' dat een positief arbeidsadvies nog niet automatisch een verblijfsvergunning 'koopt'... Het zou hoe dan ook goed zijn om het Openbaar Ministerie de vraag te stellen waarom ervoor gekozen is om dit deel buiten het uitgevoerde onderzoek te laten.

Wat ook niet is gedaan, is het onderzoek naar corruptie met geld dat bedrijven aan de zogenaamde "maatschappelijke bijdrage" hebben betaald om domeingronden in erfpacht te kunnen verkrijgen. Dit is een praktijk die een miljoenenstroom aan ongecontroleerde subsidiegelden heeft opgeleverd, die naar de begunstigden gaat van des ministers voorkeur. Dit terwijl er geen officiële overheidscontrole hierop bestaat. Om hier objectiviteit te behouden, moet worden gezegd dat de voormalige minister die momenteel als hoofdverdachte in de Flamingo-zaak betrokken is, tot nu toe de enige is geweest die een lijst gaf van begunstigden van de maatschappelijke bijdrage tijdens een deel van zijn periode als minister, hetgeen al een bedrag van meer dan vier miljoen florin besloeg. Redelijkerwijs kan worden aangenomen dat gedurende de gehele periode van deze praktijk veel meer dan het bovengenoemde bedrag ging naar degenen die de minister wilde bevoordelen, zonder enige controle. Wordt het dan niet tijd dat de bevoegde autoriteiten hun werk gaan doen? Wordt het niet tijd dat de Algemene Rekenkamer de administratieve en professionele ondersteuning krijgt om dit soort controles uit te voeren?

We zien met enige ironie hoe vorige week nieuws naar buiten kwam over de commissie die zou moeten werken aan het onafhankelijk maken van de hoge staatsorganen, waarbij de regering zelf opmerkt dat er niet veel vooruitgang te bespeuren is... We hebben de indruk dat dit bedoeld is om ons in slaap te brengen, of beter gezegd om ons in slaap te houden, omdat financiële onafhankelijkheid niets zal veranderen aan het juridische kader waarbinnen bijvoorbeeld de rekenkamer moet functioneren, waarbij niet eens rechtstreeks naar het Openbaar Ministerie kan stappen, indien men aanwijzingen van strafrechtelijke feiten vindt. Nee, men zou eerst naar de Staten moeten gaan, waar de regeringsmeerderheid hen midden in het gezicht uitlacht en alles toedekt... In welk land hebben we ooit zoiets belachelijks gezien? In elke zogenaamde 'bananenrepubliek' op ons continent onderneemt de 'Contraloria General' (Rekenkamer) stappen in een zaak, zelfs tegen een minister of de president, rechtstreeks bij het Openbaar Ministerie.

We kennen ook het geval van het toezicht op de financiering van politieke partijen, waarbij elke partij diens jaarrekening moet indienen bij de Kiesraad, die niet eens secretariële ondersteuning heeft, laat staan professionele ondersteuning voor een dergelijke taak. Waarom gaan deze jaarrekeningen niet naar de Rekenkamer, wat de logische stap zou zijn? We kunnen zeggen dat degenen die deze wet hebben voorbereid, ons bij de neus hebben genomen en alle partijen hebben daar genoegen mee genomen, omdat de partijfinancieringswet hiermee een doodgeboren kindje was geworden. Alleen de subsidies die de partijen via het parlement krijgen, kennen enige controle, wat ook geleid heeft tot de val van het parlementslid dat is veroordeeld vanwege verduistering van subsidiegelden.

Wat is dan het gevolg van dit alles? Dat, onder druk en met hulp van Nederland, deze zaken worden uitgevoerd tegen de politici en hogere ambtenaren die beschuldigd en in sommige gevallen al veroordeeld zijn. Maar we zien niets veranderen in de effectieve controle in de administratieve processen, om meer onheil in de toekomst te voorkomen. Zijn onze regeringen dan zo onbekwaam dat ze niets kunnen veranderen, of moeten we maar aannemen dat ze niets willen veranderen?

Het project voor de revitalisering van San Nicolas bevindt zich in de fase van technisch onderzoek

Vorig week vrijdag vond opnieuw een technische vergadering plaats met alle belanghebbenden ter voorbereiding op de uitvoering van de eerste fase van het project voor de revitalisering van het stadscentrum van San Nicolas.

Al meer dan een jaar vinden er werkzaamheden plaats om tot een definitief architectonisch plan te komen dat in 2024-2025 kan worden uitgevoerd, volgens een verklaring van de overheid. Gedurende deze periode zijn er gesprekken gevoerd met verschillende belanghebbenden uit de particuliere en publieke sector, en nu is het de beurt aan de groep belanghebbenden op het technische terrein om de mogelijkheden te bestuderen en een strategie te presenteren voor de uitvoering van het gepresenteerde visie. De technische belanghebbenden die hier verantwoordelijk voor zijn, bestaan uit besluitvormers van Utilities N.V., WEB, Elmar, RDA, vertegenwoordigers van DIP, DOW, Directie Scheepvaart en Havenmeester, die dit jaar hun advies aan de regering zullen presenteren over hoe de eerste fase van het revitaliseringsplan van San Nicolas het beste kan worden uitgevoerd in 2024.

Minister van Economische Zaken, Geoffrey Wever, zei in de verklaring dat hij ervan overtuigd is dat het zetten van deze stappen betekent dat de ontwikkeling van het centrum van San Nicolas op de lange termijn positieve ontwikkelingen zal brengen voor het gebied, de inwoners en iedereen die San Nicolas bezoekt. Al vele jaren zien we hoe langzaamaan jonge ondernemers een volledig nieuwe industrie creëren, met de nadruk op de creatieve industrie, en dit begint vruchten af te werpen. "Ik ben ervan overtuigd dat als de regering van Aruba bestaande ontwikkelingen blijft ondersteunen door investeringen te doen die in lijn zijn met de particuliere sector, de 'return on investment' nog groter zal zijn", aldus de premier, wijzend op het feit dat het 'spin-off effect' bijna gegarandeerd is.

Minister Wever's wens is om een deel van het terrein dat voorheen van de raffinaderij was, op te nemen in het project voor de revitalisering van San Nicolas, met de hoop het stadscentrum van San Nicolas met de zee te verbinden. Dit zou nieuwe ontwikkelingen brengen en de commerciële mogelijkheden voor het gebied uitbreiden. Het technisch onderzoek zal bepalen hoe deze ontwikkeling mogelijk kan worden gemaakt in de nabije toekomst. Ondertussen wordt er gewerkt aan de verdere uitvoering van het eerste fase van dit project in 2024, rekening houdend met toekomstige ontwikkelingen in het gebied.

Regering wacht op bevestiging van Den Haag overeenkomst voor aanpassing van LAft

Zoals bekend zijn Aruba en Nederland in onderhandeling over de financiële toezichtwet, oftewel LAft. De onderhandelingen zijn al een tijdje gaande en tot nu toe is er geen overeenstemming bereikt tussen Aruba en Nederland. Nederland drong aan op een Rijksregeling voor financieel toezicht, maar Aruba was hier volledig tegen en daarom werd er onderhandeld over een hybride oplossing waar beide partijen het mee eens konden zijn.

Gisteren meldde het lokale nieuwsportaal NoticiaCla dat volgens hen de Nederlandse staatssecretaris, Alexandra van Huffelen, in een interview heeft bevestigd dat Nederland en Aruba een akkoord hebben bereikt voor een aangepaste financiële toezichtwet, LAft, die in 2024 op Aruba van kracht zal worden.

Het portaal geeft aan dat de staatssecretaris in een specifieke reactie aan Noticiacla heeft bevestigd dat de drie punten die Nederland op het laatste moment als voorwaarden heeft gesteld, ook zijn opgenomen in de 'nieuwe' wet.

Van Huffelen benadrukte tegenover Noticiacla dat de aanpassing van de LAft iets is waarmee Nederland voorlopig kan 'leven', maar ondanks dit blijft Nederland volhouden dat er een Rijksregeling voor financieel toezicht nodig is, waarover echter geen overeenstemming is bereikt.

Het portaal voegde eraan toe dat de Nederlandse staatssecretaris ook verduidelijkte dat de aanpassing betrekking heeft op de LAft en niet op het protocol.

Het team van Bon Dia Aruba benaderde premier Evelyn Wever-Croes om te bevestigen of deze informatie juist is.

"We hebben nog geen bevestiging uit Den Haag ontvangen. Zodra er bevestiging is, zal ik u informeren," zei de premier.

Tijdens een eerdere persconferentie benadrukte de premier dat het belangrijk is dat de wet snel naar het parlement van Aruba gaat, omdat een van de voorwaarden voor een lager rentetarief voor Aruba is dat de LAft-wet vóór 1 januari moet worden gewijzigd en de meest recente normen moeten worden opgenomen in de wet.

Ze legde uit dat deze wet niet meer is gewijzigd sinds 2015, toen deze van kracht werd. Ze merkte op dat ze in 2018/2019 hebben geprobeerd om wijzigingen aan te brengen, maar dat dit niet is gelukt en dat de normen die in de wet zijn opgenomen nog steeds die van 2015 zijn.

In oktober reisde de premier naar Nederland om de vergadering van de Raad van Ministers van het Koninkrijk bij te wonen, waarop de wijzigingen in de Arubaanse Wet op het financiële toezicht, LAft, op de agenda stonden. Ze werden echter afgewezen door Nederland, die drie nieuwe voorwaarden voorstelde.

In verklaringen aan de Nederlandse pers gaf Wever-Croes aan dat deze drie nieuwe voorwaarden op het laatste moment werden voorgesteld door Nederland.

De eerste voorwaarde betrof financieel beheer, waarbij de minister van Financiën werd gevraagd om aanvullende informatie te verstrekken over het financieel beheer. De tweede betrof de verklaringen die Aruba moest afleggen aan het College financieel toezicht (CAft) over het onderwerp van personeelsuitgaven voordat de wet van kracht wordt. De derde voorwaarde heeft betrekking op PPP-projecten.

Op 10 oktober liep de COVID-19-schuld af en Aruba ondertekende een herfinancieringsovereenkomst met Nederland tegen een rentetarief van 6,9%, een tarief dat de premier op meer dan één gelegenheid als te hoog voor Aruba heeft bestempeld en waarmee de regering het niet eens is, maar die toch ondertekend moest worden.

De mogelijkheid om de rente op deze herfinancieringsovereenkomst te verlagen, is gekoppeld aan de overeenkomst over de wet op het financieel toezicht, LAft.

De onderhandelingen tussen Aruba en Nederland lopen al maanden, en Nederland heeft twee opties aan Aruba voorgelegd. De eerste optie was om de schuld tegen marktrente te herfinancieren, of de andere optie was dat als Aruba een lagere rente wilde, het aan bepaalde voorwaarden moest voldoen, waaronder het accepteren van een Rijksregeling voor financieel toezicht.

Het Arubaanse parlement heeft eerder aangegeven dat het deze Rijksregeling, de RAft, niet ondersteunt, en heeft een motie aangenomen waarin de meerderheid van de parlementsleden heeft gestemd om de RAft in te trekken, omdat het naar hun mening de groei en economie van Aruba zal schaden.

De regering van Aruba volgde vervolgens met een alternatief, namelijk het hybride alternatief dat de regering van Aruba aan Nederland heeft voorgesteld, waarin sommige aspecten in de Rijksregeling worden geregeld en sommige aspecten in de landsverordening zelf worden geregeld om beide zijden, zowel het parlement van Aruba als Nederland, in dit debat tegemoet te komen.

Het doel van de regering van Aruba is om vóór 1 december een overeenkomst te bereiken, zodat de rentelast van de herfinanciering kan worden verlaagd in vergelijking met de huidige situatie.

Zoals eerder vermeld, bevestigde Van Huffelen, volgens NoticiaCla, dat er een akkoord is bereikt over de wijzigingen in de LAft voor financieel toezicht op Aruba in 2024, maar tot nu toe heeft de regering van Aruba geen officiële bevestiging ontvangen uit Den Haag dat deze voorstellen zijn geaccepteerd.

Het is belangrijk op te merken dat er slechts enkele dagen overblijven tot 1 december, en dus moet de nieuwe wet nog steeds naar het parlement van Aruba worden gestuurd voor behandeling en om te zien of het parlement het er ook mee eens is.

Wat een electorale verrassing...
Voor ons kan brengen...

De verkiezingen in Nederland hebben veel belangstelling gekregen op internationaal niveau. Amerikaanse media zoals Associated Press besteedden veel aandacht aan het verrassende resultaat, vooral de opmerkelijke overwinning van de extreemrechtse PVV-partij, met haar controversiële leider Geert Wilders. Men bracht dit in verband met de politieke ontwikkelingen in Europa, waar verkiezingssucces van conservatieve populistische partijen in verschillende landen, zoals in Hongarije en onlangs Italië, zijn opgekomen. De redenen voor deze veranderingen worden ook aangegeven, waar in de eerste plaats het immigratieprobleem, van vluchtelingen en anderen die eerder op zoek zijn naar een betere toekomst in Europa, naar voren komt. Het wordt al steeds moeilijker om op Europees niveau afspraken te maken over het vluchtelingenprobleem, zeker na de oorlog in Syrië en onlangs de oorlog in Oekraïne, wat een stroom van miljoenen mensen in heel Europa heeft veroorzaakt. Daar bovenop komen de migranten uit andere landen die niet in oorlog zijn, maar hun land ontvluchten vanwege de economische situatie. De Nederlandse regering handhaafde lange tijd het humanitaire beleid, maar men begon een zekere vermoeidheid te voelen bij de Nederlandse bevolking, onder andere omdat het tekort aan huisvesting al een probleem was, met de toetreding van verschillende grote groepen lang voordat de oorlog uitbrak in Oekraïne. Dit leidde tot problemen in het Nederlandse kabinet, waar geen akkoord meer kon worden bereikt over het asielbeleid, hetgeen leidde tot de val van de regering. Deze zelfde kwestie zou weer op tafel liggen bij elke poging om een regering te vormen in de komende weken. Veel zal afhangen van de vraag of er partijen zijn die in het verleden niet met de PVV wilden regeren vanwege hun extremistische ideeën, maar die nu bereid zijn te luisteren naar wat Wilders te bieden heeft. In principe zou er een coalitie van rechtse en centrumpartijen mogelijk zijn, met een meerderheid in de Tweede Kamer (PVV, VVD, NSC), genoeg voor een basis van 81 zetels in de Tweede Kamer. Een andere optie, maar minder waarschijnlijk, is een coalitie tussen VVD, GL/PVDA, NSC en D'66. Dit zou namelijk de reden voor de val van de huidige demissionaire regering weer ter tafel brengen, terwijl de GL / PvdA haar stemmenwinst te danken heeft aan een progressieve campagne, onder andere met een sterke nadruk op het handhaven van het humanitaire beleid ten aanzien van vluchtelingen. Het politieke signaal dat de partijen hebben gekregen is juist dat een meerderheid van de burgers een verandering wil zien in het beleid om grote groepen migranten toegang te geven.

Voor de eilanden, inclusief Aruba, zal afgewacht moeten worden wat voor soort coalitie er komt. In het geval van een overwegend rechtse regering, zoals hierboven beschreven, kan een minder coulante houding worden verwacht, bijvoorbeeld met hardere eisen voor een rijkswet van financieel toezicht, dat het essentiële deel van dat toezicht omvat, zonder veel waarde te hechten aan het voorstel van de regering van Aruba, van een "hybride" model waarbij een taakverdeling wordt voorgesteld tussen een Arubaanse wet en een Koninkrijkswet. Wat in ieder geval urgent lijkt, is de afronding van de afspraken tussen onze premier en de staatssecretaris, voor wat betreft de wijzigingen die moeten worden aangebracht in de Arubaanse wet op het financieel toezicht (LAft), zodat er 1 januari 2024 een geldend financieel toezicht is. Dit hoeft niet te wachten op het nieuwe kabinet, aangezien de staatssecretaris een mandaat heeft om een dergelijk akkoord te bereiken zonder terug te hoeven naar de Rijksministerraad. Aan de andere kant zien we eind november naderbij komen en het is nog niet bekendgemaakt dat beide bewindslieden een definitief akkoord hebben bereikt. Verwacht mag worden dat er een forse reactie komt van de Nederlandse (demissionaire) regering, als per 1 januari 2024 geen Arubaanse toezichtwet is goedgekeurd. Men kan dan de zaak steviger aanpakken, ook al omdat men toch niet in het nieuwe kabinet terugkeert. Hoe dan ook zal er gezorgd worden voor geldend financieel toezicht, ook als een ander rechtsinstrument van het Koninkrijk moet worden gebruikt.

Natuurlijk hoort men nu commentaren over een hardere houding tegen de autonome eilanden, met name Aruba en Curaçao, maar die moet men met een zekere dosis realisme beoordelen. Kreten van Nederlandse zijde om de eilandbewoners te dwingen zich te onderwerpen aan wat Nederland wil of anders onafhankelijk te moeten worden, dat zijn de uitlatingen mensen die of onwetend zijn of bewust die dreiging als politiek wapen gebruiken, zonder dat er een realistische mogelijkheid is om dat vanuit Den Haag te doen. Dat een figuur als Wilders premier wordt in Nederland verandert niets aan de realiteit dat het recht op zelfbeschikking van de eilanden iets is wat geen enkele Nederlandse regering kan of zal aantasten. De enige manier om het Koninkrijk te verlaten is als de meerderheid van de bevolking van een eiland ervoor kiest, en we zien dat niet als een realistische optie. We mogen niet vergeten dat de reden waarom Aruba in 1996 niet onafhankelijk werd, niet alleen was omdat er geen steun vanuit de bevolking was, maar ook door de Amerikaanse druk, waar ongerustheid ontstond over de situatie die zich zou voordoen met een onafhankelijk Aruba, voor de poorten van Colombia dat toen zeker als het grootste gevaar voor de regio gold met betrekking tot de drugshandel. Een eventuele druk vanuit Den Haag in die richting zou opnieuw kunnen resulteren in een bezoek van de Amerikaanse ambassadeur in Den Haag...

Dit betekent dus dat welke regering ook in Den Haag zich met de eilanden zal moeten verstaan, maar wij hebben ook geen keus, met welke regering ook aan het hoofd, dan binnen het Koninkrijk samen te werken, in ons eigen belang. Wij gaan nergens heen, en zij ook niet...

Van Huffelen herhaalt dat Nederland Aruba niet kan dwingen om de wet op hetzelfde geslacht te veranderen

In een brief waarin ze antwoord geeft op vragen over de kwestie van het homohuwelijk in Aruba en Curaçao, herhaalt Van Huffelen dat Nederland op dit moment Aruba niet kan dwingen deze verandering door te voeren.

In de betreffende brief staat het volgende:
"Aan de betrokkene,

Met veel belangstelling heb ik uw brief gelezen, waarvoor ik u dank. In deze brief zal ik u een algemeen antwoord geven op de vragen die u heeft gesteld. Om te beginnen zal ik een toelichting geven op Artikel 43 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden (hierna te noemen "het Statuut").

Zoals ik eerder heb aangegeven, betreur ik ten zeerste dat het huwelijk met de partner van uw keuze niet overal binnen het Koninkrijk mogelijk is. Echter, de autonome status van de vier landen binnen het Koninkrijk kan verschillen veroorzaken. Artikel 43, lid 1 van het Statuut verklaart dat elk land verantwoordelijk is voor het realiseren van fundamentele mensenrechten en vrijheden, rechtszekerheid en behoorlijk bestuur. Het Koninkrijk speelt slechts een rol wanneer een land niet aan deze doelstellingen op zichzelf kan voldoen. Het falen

van de nationale autoriteiten is geen onmiddellijke reden voor interventie door het Koninkrijk. Dit moet een situatie zijn waarin het land zelf niet in staat is om een onaanvaardbare situatie te verhelpen.

Gezien de recente ontwikkelingen en de lopende juridische procedures bij de Hoge Raad, evenals de lopende wetgevende initiatieven, geloof ik dat dit een uitzonderlijk hoge drempel is die momenteel niet wordt overschreden.

Natuurlijk zijn er ook verplichtingen vanuit verdragen waaraan de landen binnen het Koninkrijk zijn gebonden. Zoals aangegeven door de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, hebben staten, als ze het huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht niet openstellen, de positieve verplichting om een volwaardig alternatief te bieden dat stevig in de wet is verankerd. Aruba heeft stappen gezet op dit gebied. Ik moedig Aruba aan om dit volwaardige alternatief aan te bieden.

U heeft ook verschillende vragen gesteld over mijn contacten met Aruba met betrekking tot Senator Dittrich. Voor dit onderwerp verwijs ik naar mijn brief aan de Senaat, waarin ik heb aangegeven dat ik verschillende gesprekken heb gevoerd met de premiers van de landen.

Tot slot wil ik benadrukken dat ik persoonlijk, uiteraard, de lopende juridische procedures bij de Hoge Raad zal blijven volgen, die op 10 november zullen beginnen. Bovendien hoop ik u tijdens een volgend bezoek persoonlijk te ontmoeten."

Informatie van de overheid zal beschikbaar zijn op publico.aw

In een democratisch systeem heeft elke persoon het recht om informatie te vragen en te ontvangen die deelname aan politieke aangelegenheden mogelijk maakt en zo de acties van de staat kan monitoren om ervoor te zorgen dat het openbaar bestuur transparant en verantwoordelijk is en voldoet aan de behoeften van de bevolking.

De overheid heeft de plicht om het volk actief te informeren over haar handelen, en om deze reden kondigde minister van Integriteit, Natuur, Transport en Zaken van Ouderen Ursell Arends gisteren het pilotproject www.publico.aw aan, een goed initiatief gezien het feit dat de pers vaak vragen stelt aan zowel ambtsdragers, parlementariërs als directeuren van departementen om het publiek adequaat te informeren, maar soms weinig antwoorden krijgt.
"Om een nieuw transparant beheer te realiseren, lanceert het ministerie van Integriteit het pilotproject www.publico.aw, waar momenteel informatie van het ministerie van Integriteit, Natuur, Transport en Zaken van Ouderen beschikbaar is, zoals bijvoorbeeld departementen, organisaties, functies, gebouwen die worden gebruikt voor verhuur en hun uitgaven, naast rapporten die het publiek vaak kent maar niet toegankelijk zijn, onder andere, we zullen de hoeveelheid informatie uitbreiden en informatie van andere ministeries in de toekomst opnemen," aldus Carlos Guiamo, die fungeert als Legal & Policy Advisor van deze ministeries.
Dit project valt onder het beheer van het kantoor van minister Arends, dat ook in samenwerking met andere departementen op zoek is naar de "meest efficiënte manier" om informatie op een gestructureerde manier weer te geven.
Om dit te doen, heeft de redacteur van Bon Dia Aruba een blik geworpen op de website waar de hoeveelheid gebouwen die dit ministerie beheert, kan worden gezien, bijvoorbeeld, ze hebben 10 eigendoms- en huurgebouwen, verdeeld tussen het Bureau Stadsinspecteur, Bureau Integriteit Aruba, Departement Openbaar Vervoer, Directie Natuur en Milieu, Directie Scheepvaart Aruba en Inspectie Beveiliging Scheep- en Luchtvaart. De maandelijkse huurkosten van deze gebouwen komen overeen met 56.993,42 florin.
Rapporten van het ministerie zijn ook openbaar, zoals bijvoorbeeld het National Integrity System Assessment, dat is gebaseerd op het onderwerp Integriteit en in 2022 is uitgevoerd, Public Transportation Demand and Supply - Delivering Service? Gebaseerd op het onderwerp Vervoer en in 2022 uitgevoerd, en het Coral Reefs Baseline Study for Aruba, het bekende rapport van Carmabi uit 2019.
Wat betreft het personeel, bestaat het personeel van het ministerie uit 166 personen en 85 functionarissen, verdeeld over de ministeriële departementen en de vaste pensioengerechtigde dienst, arbeidscontracten op basis van bedongen arbeidsvoorwaarden, arbeidscontracten op basis van ambtelijke voorwaarden voor bepaalde tijd, tijdelijke dienst en politieke ambtsdragers.
Wat betreft wetsontwerpen, zijn het Ontwerp-landsverordening corporate governance publieke- en semipublieke sector met de status IN DE VOORBEREIDENDE FASE en de volgende

documenten openbaar gemaakt:
Proeve Ontwerp-landsverordening corporate governance publieke en semipublieke sector
Memorie van Toelichting Proeve Ontwerp-landsverordening corporate governance
Leidraad Consultatie Corporate Governance 2022
Code Corporate Governance met de status IN DE VOORBEREIDENDE FASE, met de volgende documenten:
Concept Code Corporate Goverance
Concept Nota van Toelichting Code Corporate Goverance
Leidraad Consultatie Corporate Governance 2022
Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 5 december 2022 tot wijziging van het Landsbesluit personenvervoer (AB 1997 no. GT 4) (nieuw tarievenstelsel kleine autobussen) met de status IN WERKING GETREDEN, met de volgende documenten:
Ontwerp - Nieuw tarievenstelsel kleine autobussen (2022)
Nota van toelichting - Nieuw tarievenstelsel kleine autobussen (2022)
Advies (Raad van Advies) - Nieuw tarievenstelsel kleine autobussen (2022)
Nader rapport - Nieuw tarievenstelsel kleine autobussen (2022)
Afkondigingsblad: AB 2022 no. 151 - Nieuw tarievenstelsel kleine autobussen (2022)
Landsverordening erkenning van de rechten van de natuur met de status IN DE VOORBEREIDENDE FASE, waarvoor nog geen documenten beschikbaar zijn, evenals Regelgeving inzake invoering vergunningsstelsel onderwaterjachtmiddelen (spearfishing) met de status IN DE VOORBEREIDENDE FASE, waarvoor tot op heden ook geen documenten beschikbaar zijn.
Bovendien, het beheer van het deel van de Gedragscode voor Ministers van november 2023 over het onderwerp Bestuurlijke Integriteit met het document:
gedragscode_voor_ministers_-november_2023.pdf
Nota Publico.aw van november 2023 over het onderwerp Bestuurlijke Integriteit met het document:
nota_publico.aw-november_2023.pdf
Nota Beantwoording Statenvragen van september 2023 over het onderwerp Bestuurlijke Integriteit en het document:
nota_beantwoording_statenvragen-september_2023.pdf
Nota Periodieke sessies over bestuurlijke integriteit in de Ministerraad van juli 2023 over het onderwerp Bestuurlijke Integriteit en het document:
nota_periodieke_sessies_over_bestuurlijke_integriteit_in_de_ministerraad-juli_2023.pdf
Richtlijnen voor het aangaan van overeenkomsten van opdracht van november 2022 over het onderwerp Bestuurlijke Integriteit en het document:
richtlijnen_ovo's-_november_2022.pdf
Al deze informatie is al beschikbaar op de eerder genoemde website, en er is ook een formulier beschikbaar waarop mensen feedback kunnen geven over de ontwikkeling van dit project.

De Wet Ouderschapsplan is een feit

Op 21 november, een dag na de Internationale Dag van de Rechten van het Kind, behandelde het parlement van Aruba de Wet Ouderschapsplan. Het document voor deze wet, getiteld "Ontwerp-landsverordening tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba (AB 1989 no. GT 100) en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van Aruba (AB 2005 no. 34)" met betrekking tot de bevordering van voortgezet ouderschap na echtscheiding, zal de verplichte Wet Ouderschapsplan worden genoemd.

De Wet Ouderschapsplan bepaalt dat ouders van minderjarige kinderen die gaan scheiden of gescheiden zijn, wettelijk verplicht zijn om een juridisch document genaamd het Ouderschapsplan op te stellen, waarin ze zullen vastleggen hoe ze de verantwoordelijkheden ten opzichte van hun kinderen zullen delen.

Wat is het minimum dat moet worden opgenomen in een ouderschapsplan?

- Een beschrijving van hoe de kinderen betrokken zullen worden bij het opstellen van het ouderschapsplan;
- Respectvol ouderschap;
- Hoe de zorgverantwoordelijkheden voor het kind worden verdeeld;
- Regelingen voor bezoek;
- Hoe en hoe vaak ze elkaar op de hoogte stellen met betrekking tot het kind;
- Hoe gezamenlijke beslissingen worden genomen over belangrijke zaken met betrekking tot het kind, zoals het type school;
- Hoe de kosten van zorg en opvoeding van het kind worden gedeeld (alimentatie);
- Vervolgens kunnen andere details worden toegevoegd die ouders willen opnemen (bijvoorbeeld bedtijd, huiswerk, straffen, enz.).

Het Ouderschapsplan Loket zal juridisch worden ingebed als een preventief instrument van de Directie Voogdijraad en zal worden gevestigd in het Centrum voor Kinderen en Gezin, waar verschillende NGO's onder één dak zitten. Ouders kunnen daar terecht voor een intakegesprek waarin de professional aangeeft in welke fase van conflictoplossing de ouders zich bevinden en zal hen doorverwijzen naar de interventie die het beste bij hun situatie past.

Tijdens de behandeling van de Wet Ouderschapsplan werden alle eerder uitgevoerde studies op het specifieke sociale terrein, met name de studies gericht op CIE (Centraal Bureau voor de Statistiek), het Ministerie van Sociale Zaken en de Directie Voogdijraad, genoemd, wat aantoonde hoe belangrijk deze wet is. Het parlement stemde unaniem vóór de Wet Ouderschapsplan.

Grote winnaar op Sint Maarten is D66 voor de derde opeenvolgende keer

(TheDailyHerald) – Voor de derde opeenvolgende keer heeft de centristische partij D66 de meeste stemmen ontvangen op Sint Maarten voor de parlementsverkiezingen in Nederland op woensdag.

Van de 134 totale stemmen gingen er 33 naar D66 bij het "letter voting" bureau op het Vertegenwoordigingskantoor van Nederland aan Frontstreet. Op de tweede plaats, met elk 28 stemmen, stonden de rechtse liberale partij VVD en de linkse alliantie GroenLinks/PvdA.

Hoewel D66 opnieuw als de grootste stemmentrekker op Sint Maarten naar voren kwam, was de marge van de overwinning aanzienlijk kleiner dan bij de vorige verkiezingen in 2021.
De huidige demissionaire Nederlandse staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties en Digitalisering, Alexandra van Huffelen, ontving drie stemmen als de 73e kandidaat op de D66-lijst.

Het tellen van de stemmen duurde ongeveer 50 minuten. De stemgerechtigden waren Nederlandse burgers die minstens 10 jaar in Nederland hadden gewoond. Personen die aan de criteria voldeden, konden lokaal hun stem uitbrengen.
Er waren 200 geregistreerde kiezers voor de verkiezingen van 2023. De opkomst was 67%, een daling ten opzichte van 87% in 2021 en 90% in 2017. Geen van de 134 stemmen was blanco of ongeldig.

Naast Sint Maarten waren er stembureaus op Aruba en Curaçao. Precies 538 mensen waren geregistreerd om op Aruba te stemmen, en 1.250 op Curaçao.

Van de 419 stemmen op Aruba gingen de meeste naar GroenLinks/PvdA (102), VVD (90) en NSC (56).
Van de 845 stemmen op Curaçao gingen de meeste naar VVD (237), GroenLinks/PvdA (144) en D66 (99).

Nu de Nederlandse verkiezingen voorbij zijn, begint het proces van de kabinetsformatie

(NLTimes)—Nu de Nederlandse parlementsverkiezingen voorbij zijn, kan het proces van het vormen van de nieuwe Nederlandse regering beginnen. Met een overweldigende overwinning van Geert Wilders en zijn rechtse PVV-partij, die het politieke landschap in het centrum van Nederland heeft geschud, zal het formatieproces naar verwachting lang duren. Dit is wat we kunnen verwachten, volgens AD.

Vandaag zal parlementsvoorzitter Vera Bergkamp de leiders van de partijen die zetels hebben behaald in het parlement ontvangen. Tijdens deze bijeenkomst zal een scout worden gekozen om te kijken hoe de partijen elkaar zien en hoe de vorming van de nieuwe regering kan plaatsvinden. Als winnaar zal PVV-leider Geert Wilders een kandidaat presenteren. De kandidaat krijgt meestal steun. Het tellen van de stemmen moet maandag 27 november zijn afgerond, en de Kiesraad zal de officiële resultaten bekendmaken om 10 uur op vrijdag 1 december. In de tussentijd zal het geloofsbrievencomité het verloop van de verkiezingen onderzoeken en bepalen of een hertelling of herstemming nodig is.

Dinsdag 5 december zal het oude kabinet met pensioen gaan. Parlementariërs die niet terugkeren naar de Tweede Kamer krijgen een officieel afscheid en een toespraak van voorzitter Bergkamp. Bergkamp zelf zal niet terugkeren. De volgende dag, 6 december, wordt het nieuwe parlement geïnstalleerd. De nieuwe parlementariërs leggen de eed af, en het proces om een nieuwe voorzitter voor de Tweede Kamer te kiezen begint, en de partijen nemen hun plaatsen in op de banken.

Donderdag 7 december zal het nieuwe parlement waarschijnlijk zijn eerste debat hebben, met als onderwerp de verkiezingsresultaten. Ze zullen ook het rapport van de scout bespreken over hoe de partijen denken over de formatie. Meestal wordt aan het einde van dit debat ook de "informatieformateur" aangesteld. De informateur is meestal een voormalig politicus wiens taak het is om te onderzoeken hoe en met wie een nieuw kabinet kan worden gevormd. Vanaf 8 december begint de "black box". Partijleiders bezoeken de informatieformateur, die coalities weigert die onmogelijk zijn en verder onderzoek doet naar de meest haalbare.

Als leider van de grootste partij is Geert Wilders een prominente kandidaat voor de positie van premier. Echter, veel partijen hebben twijfels over samenwerken met de PVV. Hoewel veel minder twijfelachtig dan voorheen. VVD is niet langer volledig tegen. En terwijl Pieter Omtzigt van NSC heeft gezegd dat hij niet met de PVV zal samenwerken zolang het partijprogramma zegt dat de islam in Nederland verboden moet worden.

Samen willen de drie rechtse partijen 80 van de 150 zetels in het parlement, volgens de laatste prognose. En de coalitie kan rekenen op steun van 56% van de stemmers, volgens een peiling van Hart van Nederland. Het is mogelijk dat de PVV niet genoeg overeenkomsten zal vinden met de andere partijen om een meerderheidscoalitie te vormen. In dat geval kan de winnende partij worden uitgesloten van de coalitie - een centrale coalitie van GroenLinks-PvdA, VVD, NSC en D66 zou een meerderheid van 78 zetels in het parlement hebben, maar deze coalitie kan alleen rekenen op steun van 25% van de stemmers.

Andere opties zijn een minderheidskabinet, dat steun nodig heeft van oppositiepartijen om plannen via het parlement door te voeren, of een "zakenkabinet" onder leiding van iemand die niet op de kieslijst stond.

Er is geen deadline voor dit proces. De vorige formatie duurde 11 maanden om te voltooien. Het is dus niet duidelijk wanneer Mark Rutte zijn taken zal neerleggen en of dit op tijd zal gebeuren voor zijn verkiezingscampagne als hoofd van de NAVO.

Asiel- en immigratiebeleid heeft PVV-kiezers volgens peilingen gestimuleerd
Het belangrijkste onderwerp dat PVV-kiezers dit jaar heeft gemotiveerd, was immigratie en asielontvangst. Ongeveer 80% van de PVV-kiezers identificeerde dit als een belangrijk onderwerp, volgens enquêtes uitgevoerd door Ipsos namens NOS en RTL Nieuws. Landelijk gezien was het onderwerp vooral belangrijk voor 52,2% van de 10,4 miljoen mensen die woensdag hebben gestemd.

De kosten van levensonderhoud waren ook belangrijk voor 75% van de PVV-kiezers, evenals de gezondheidszorg. Andere belangrijke onderwerpen voor de PVV waren het vertrouwen in de overheid, normen en waarden, die beide als kritiek werden geïdentificeerd door 65% van de kiezers.

De kosten van levensonderhoud waren ook belangrijk, met een gemiddelde van 61% van de stemmers die dit als een urgent probleem beschouwden. Hetzelfde percentage noemde ook vertrouwen in de overheid, en 60% noemde normen en waarden. Ten slotte was nationale veiligheid het vierde belangrijkste onderwerp nationaal genoemd door 56% als een sleutelelement, volgens Ipsos.